

πὸν εἶχε τὴν καλωσύνη νὰ δεχτεῖ τὴν παράκλησή μου νὰ κατατοπίσει τὴν Ἀκαδημία, πὸν σὲ κάθε περίπτωση ἀποτελεῖ καὶ σύμβουλο τοῦ Κράτους.

Ὁ κ. Ζολώτας ἔχει τὸ λόγο.

Η ΕΛΛΑΣ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ

ΟΜΙΛΙΑ ΤΟΥ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ Κ. ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ ΖΟΛΩΤΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ἡ αἴτησι τῆς Ἑλλάδος γιὰ πλήρη ἔνταξι στὴν Εὐρωπαϊκὴ Οἰκονομικὴ Κοινότητα δὲν ὑπαγορεύεται μόνο ἀπὸ τὴν ἐπιθυμία της νὰ ἐπωφεληθῇ ἀπὸ τὰ πλεονεκτήματα, ὅσο σημαντικὰ καὶ ἂν εἶναι, μιᾶς οἰκονομικῆς ἐνώσεως, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὴ διάθεσί της νὰ συμμετάσχη στὸν ἐδρύτερο πολιτικο-οικονομικὸ συνασπισμὸ, στὸν ὁποῖο τελικὰ τείνει νὰ μετασχηματισθῇ ἡ Εὐρωπαϊκὴ Κοινότης. Γιατὶ ἡ Ε.Ο.Κ. εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς δημιουργήθηκε μὲ προοπτικὴ τῆ βαθμιαία ἐξέλιξί της σὲ οἰκονομικὴ καὶ πολιτικὴ ἔνωσι. Οἱ χῶρες τῆς Δυτικῆς Εὐρώπης ἀντελήφθησαν ὅτι, γιὰ νὰ διατηρήσουν τοὺς ἐλεύθερους δημοκρατικοὺς θεσμοὺς τους καὶ νὰ ἀποκτήσουν ἀνεξάρτητη πολιτικὴ ὄντοτητα, εἶναι ὑποχρεωμένες νὰ προχωρήσουν πέρα ἀπὸ τὴν ἀπλὴ οἰκονομικὴ ἔνωσι. Τὰ δυτικοευρωπαϊκὰ κράτη θὰ παρέμεναν οἰκονομικὰ καὶ πολιτικὰ ἀνίσχυρα στὸ σύγχρονο κόσμο, ἂν δὲν ἐπεδίωκαν τὴ δημιουργία μιᾶς εὐρωπαϊκῆς ἐνότητος μὲ κεντρικοὺς πολιτικοὺς καὶ οἰκονομικοὺς θεσμοὺς. Ἡ ὁλοκλήρωσι αὐτῆ θὰ δημιουργήσῃ μιὰ Εὐρώπη οἰκονομικὰ καὶ πολιτικὰ ἰσχυρὴ, μὲ παγκόσμια ἀκτινοβολία, πὸν θὰ ἀποτελέσῃ βασικὸ παράγοντα εἰρήνης καὶ ἰσορροπίας.

Τὸ πρῶτο βῆμα γιὰ τὴν ἐνοποίησι τῆς Εὐρώπης ἔγινε μὲ τὴν Εὐρωπαϊκὴ Οἰκονομικὴ Κοινότητα. Ἀπὸ τὴν ἰδρυσί της ἡ Ε.Ο.Κ. ἀντιμετώπισε ἀλλεπάλληλες ἀντιξοότητες. Ἡ ἀνάγκη ὅμως γιὰ τὴ θεμελίωσι καὶ ἐπιβίωσι τῆς οἰκονομικῆς καὶ πολιτικῆς ἰσχύος της ὀδήγησε στὴν ὑπερνίκησι τῶν ἐμποδίων καὶ τὴν ἀποτελεσματικὴ ἀντιμετώπισι τῶν κρίσεων. Τώρα πάλι ἡ Ε.Ο.Κ. διέρχεται μιὰ νέα κρίσι, πὸν ἔκανε πολλοὺς νὰ νομίσουν ὅτι εἶναι δυνατὸ νὰ κλονίσῃ τὴν εὐρωπαϊκὴ ἐνότητα καὶ τὴν πορεία γιὰ τὴν πολιτικὴ ἔνωσι. Ἀλλὰ καὶ ἡ κρίσι αὐτῆ θὰ ἀποδειχθῇ παροδική, ὅπως καὶ οἱ προηγούμενες. Εἶμαι βέβαιος ὅτι ἡ Ε.Ο.Κ. θὰ συνεχίσῃ τὴν πορεία της γιὰ μιὰ πλήρη οἰκονομικὴ, νομισματικὴ καὶ πολιτικὴ ἔνωσι.

Ἡ διαδικασία αὐτή θά ἐπιταχυνθῆ μετὰ τὴν ἄμεση ἐκλογή τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ Κοινοβουλίου τὸ 1978, πὸν θά ὀδηγήσῃ στὴ δημιουργία τῆς Ἑνωμένης Εὐρώπης. Σ' αὐτὴ τὴν Εὐρωπαϊκὴ Κοινότητα ἡ Ἑλλάς πρόκειται νὰ ἐνταχθῆ σὰν ἰσότιμο μέλος. Ἡ παρουσία τῆς Ἑλλάδος σ' αὐτὴν εἶναι ἀπαραίτητη, τόσο γιὰ τὴ χώρα μας, ὅσο καὶ γιὰ τὴν Εὐρώπη, ἢ ὅποια ἔτσι θά ἀποκτήσῃ ἕνα προπύργιο τῶν εὐρωπαϊκῶν ἰδεωδῶν στὸ χῶρο τῆς Ἀνατολικῆς Μεσογείου.

Ο ΔΥΝΑΜΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

Πρέπει νὰ τονισθῆ ὅτι ἡ Ἑλλάς δὲν ἐζήτησε τὴν ἄμεση ἔνταξί της στὴν Εὐρωπαϊκὴ Οἰκονομικὴ Κοινότητα χωρὶς στάδιο προπαρασκευῆς, ὅπως συνέβη μὲ τὴ Μεγάλῃ Βρετανία, τὴ Δανία καὶ τὴν Ἰρλανδία, οἱ ὁποῖες ἔγιναν ἀμέσως δεκτὲς σὰν πλήρη μέλη. Ἡ Ἑλλάς ἔγινε δεκτὴ σὰν συνδεδεμένο μέλος τὸ 1962 μὲ ἀντικειμενικὸ σκοπὸ τὴν πλήρη ἔνταξί της, μόνις θά ἦταν ὄριμη νὰ ἀναλάβῃ ὅλες τὶς ὑποχρεώσεις τῆς Συνθήκης τῆς Ρώμης. Βάσει τοῦ χρονοδιαγράμματος τῆς Συμφωνίας Συνδέσεως τῶν Ἀθηνῶν¹, ἡ Ἑλλάς πρέπει μέχρι τὸ 1984 νὰ ἔχῃ καταργήσει ὅλα τὰ προστατευτικὰ μέτρα ἔναντι τῆς Κοινότητος καὶ νὰ ἔχῃ ἑναρμονίσει τὴν ἀγροτικὴ πολιτικὴ της. Αὐτὸ ὅμως δὲν σημαίνει ὅτι δὲν θά εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ ζητήσῃ τὴν ἔνταξί της ἐνωρίτερα, δεδομένου ὅτι εἶναι δυνατὸ νὰ χορηγηθῆ καὶ στὴν Ἑλλάδα μιὰ πενταετὴς μεταβατικὴ περίοδος. Αὐτὸ συνέβη καὶ μὲ τὴν πρόσφατη προσχώρησι στὴν Κοινότητα τῆς Μεγάλῃς Βρετανίας, τῆς Δανίας καὶ τῆς Ἰρλανδίας, στὶς ὁποῖες παρεσχέθη πενταετὴς μεταβατικὴ περίοδος μὲ ἄμεση ὅμως συμμετοχὴ σὲ ὅλους τοὺς θεσμοὺς καὶ τὰ ὄργανα τῆς Κοινότητος.

Αὐτὸς εἶναι ὁ λόγος πὸν δὲν μπόρεσα νὰ κατανοήσω τοὺς δισταγμοὺς τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Ε.Ο.Κ. γιὰ τὴν ἄμεση ἔνταξί της Ἑλλάδος, δεδομένου ὅτι ἡ οἰκονομικὴ καὶ κοινωνικὴ μας πρόοδος κατὰ τὰ τελευταῖα 14 ἔτη ὑπῆρξε σημαντικὰ ταχύτερη ἀπὸ τὴν προβλεφθεῖσα ἀρχικὰ ἀπὸ τὴν Ε.Ο.Κ. καὶ εἴμαστε ἤδη σὲ θέση νὰ ἀναλάβουμε ὅλες τὶς ὑποχρεώσεις τῆς Συνθήκης τῆς Ρώμης.

Θὰ ἀναφέρω μερικὰ γενικὰ στοιχεῖα πὸν δείχνουν τὴν πρόοδο τῆς ἐλληνικῆς οἰκονομίας, σὲ σύγκρισι μὲ τὶς οἰκονομίες τῶν χωρῶν τῆς Ε.Ο.Κ., ἀπὸ τὴ σύνδεσί μας μέχρι σήμερα.

Ἡ μέσος ἐτήσιος ρυθμὸς ἀξίσεως τοῦ ἀκαθαρίστου ἐθνικοῦ προϊόντος τῆς

1. Βλ. ἄρθρο 72 τῆς Συμφωνίας Συνδέσεως Ἑλλάδος - Ε.Ο.Κ.

περιόδου 1962 - 1975 ήταν για την Ελλάδα 6,8%, για την Ε.Ο.Κ. των έξι 4,2%, ενώ για την Ε.Ο.Κ. των εννέα 3,8%.

Ο μέσος ετήσιος ρυθμός αύξησης του ακαθάριστου εισοδήματος της πρωτογενούς παραγωγής για την περίοδο 1962 - 1974 ήταν 4,7% για την Ελλάδα και 2% περίπου για την Ε.Ο.Κ. των έξι χωρών.

Ο μέσος ετήσιος ρυθμός αύξησης της βιομηχανικής παραγωγής της περιόδου 1962 - 1975 ήταν 9,4% για την Ελλάδα, 4,2% για τις έξι χώρες της Ε.Ο.Κ. και 3,7% για την Ε.Ο.Κ. των εννέα.

Το εισόδημα από τη μεταποίηση, σαν ποσοστό του ακαθάριστου έγχωριου προϊόντος, από 15,8% το 1962 έφθασε το 21,5% το 1974, ενώ το αντίστοιχο ποσοστό του εισοδήματος από τη δευτερογενή παραγωγή από 25,3% το 1962 έφθασε 31,6% το 1974.

Ο μέσος ετήσιος ρυθμός αύξησης των ακαθάριστων επενδύσεων παγίου κεφαλαίου σε σταθερές τιμές για την περίοδο 1962 - 1973 ήταν 10,3% για την Ελλάδα, 5,3% για τις έξι χώρες της Ε.Ο.Κ. και 5,2% για τις εννέα χώρες της Ε.Ο.Κ.

Ο μέσος ετήσιος ρυθμός αύξησης του συνόλου των εξαγωγών της Ελλάδος για την περίοδο 1962 - 1974 (σε τρέχουσες τιμές) ήταν 19,1%, ενώ των εξαγωγών της προς τις χώρες της Ε.Ο.Κ. των έξι ήταν 21,1%.

Το ποσοστό που αντιπροσωπεύουν οι εξαγωγές βιομηχανικών και βιοτεχνικών προϊόντων της Ελλάδος, στο σύνολο των εξαγωγών, αυξήθηκε από 11,1% το 1962, σε 49,9% το 1974. Τα αντίστοιχα ποσοστά των εξαγωγών προς τις χώρες της Ε.Ο.Κ. των έξι ήταν 4,8% το 1962 και 52,1% το 1974.

Οι ελληνικές εξαγωγές στην Ε.Ο.Κ. των έξι, σαν ποσοστό του συνόλου των εξαγωγών της χώρας, αυξήθηκαν από 36,1% το 1962 σε 44,1% το 1974.

Αποτέλεσμα των ευνόικων αυτών εξελίξεων είναι ότι, ενώ κατά το 1962 το κατά κεφαλήν ακαθάριστο εθνικό προϊόν της Ελλάδος αντιστοιχοῦσε περίπου στο ένα τρίτο του μέσου όρου της Κοινότητας των έξι, το 1974 έφθασε περίπου στο μισό. Για το 1975 το μέγεθος αυτό (σε σταθερές τιμές) διαμορφώθηκε στα ίδια περίπου επίπεδα με το κατά κεφαλήν ακαθάριστο εθνικό προϊόν της Ιρλανδίας¹.

Αξίζει ακόμη να αναφερθῆ ότι η όλικη χωρητικότητα του ελληνικής πλοιοκτησίας εμπορικού στόλου, από 13,3 εκατ. κόρους το 1962, έφθασε τα 48,3 εκατ. κόρους το 1975.

Τέλος, στη διάρκεια της τελευταίας πενταετίας, ελληνικές τεχνικές εταιρίες

1. Main Economic Indicators, Ο.Ο.Σ.Α., Μάρτιος 1976.

έχουν αναλάβει σημαντικά έργα στις Ἀραβικὲς χώρες (Ἰράκ, Λιβύη, Σαουδαράβια), στὸ Ἰράν καὶ στὴν Ἀφρική. Καμμία ἀπὸ τὶς μικρότερες χώρες τῆς Ε.Ο.Κ. δὲν ἔχει αναλάβει τόσο ἐκτεταμένη δραστηριότητα σ' αὐτὲς τὶς χώρες, ὅσο ἡ Ἑλλάς.

Ὅσον ἀφορᾷ τὸν ἀνθρώπινο παράγοντα, τὰ τελευταῖα εἴκοσι χρόνια σημειώθηκε μία σημαντικὴ ἀνοδος τῆς ἐκπαιδευτικῆς καὶ πολιτιστικῆς στάθμης τῆς χώρας μας, τόσο στὶς ἐπιστῆμες ὅσο καὶ στὶς τέχνες. Ἐνας μεγάλος ἀριθμὸς Ἑλλήνων ἐπιστημόνων καὶ καλλιτεχνῶν, πὸν ἐσπούδασαν σὲ πανεπιστήμια τοῦ ἐξωτερικοῦ, ἔχουν ἐπιστρέψει καὶ ἐργάζονται στὴν Ἑλλάδα, βοηθώντας τὴν οικονομικὴ καὶ πολιτιστικὴ ἀνάπτυξιν τῆς χώρας μας. Ἀλλὰ καὶ πολλοὶ ἄλλοι πὸν παραμένουν, ἐργάζονται καὶ διακρίνονται στὸ ἐξωτερικόν, θὰ μπορέσουν νὰ ἐπιστρέψουν, καθὼς ἡ ἀνάπτυξίς μας θὰ δημιουργῆ τὶς κατάλληλες προϋποθέσεις.

Ἡ οικονομικὴ λοιπὸν ἐξέλιξις τῆς Ἑλλάδος στὰ τελευταῖα χρόνια χαρακτηρίζεται ἀπὸ ἔντονο δυναμισμό, σημαντικὰ μεγαλύτερο ἀπὸ ἐκεῖνον πὸν εἶχε προβλεφθῆ στὶς συζητήσεις γιὰ τὴ σύνδεσιν τῆς Ἑλλάδος μὲ τὴν Ε.Ο.Κ. τὸ 1961. Ἄν δὲν παρεμβάλλονταν τὰ ἑπτὰ ἔτη τῆς δικτατορίας, στὰ ὁποῖα ὁ προσανατολισμὸς τῶν ἐπενδύσεων καὶ γενικώτερα τῆς ἐλληνικῆς οἰκονομίας ἀκολούθησε ἐσφαλμένη κατεύθυνσι, τὰ ἐπιτεύγματα θὰ ἦσαν πολὺ πιὸ σημαντικὰ.

Τὰ ἀνωτέρω ἀποδεικνύουν ὅτι ἡ πρόοδος πὸν συντελέστηκε ἦταν οὐσιώδης γιὰ τὴν προσαρμογὴ τῆς ἐλληνικῆς οἰκονομίας στὶς συνθήκας τῆς Ε.Ο.Κ. καὶ ὅτι ἡ ἐλληνικὴ αἴτησι γιὰ ἄμεση ἔνταξι εἶναι θεμελιωμένη. Αὐτὸ βέβαια δὲν σημαίνει ὅτι δὲν θὰ ἀντιμετωπισθοῦν προβλήματα καὶ δυσχέρειες στὴ μεταβατικὴ περίοδο πὸν θὰ ἀκολουθήσῃ. Ὁ δυναμισμὸς ὅμως τῆς ἐλληνικῆς οἰκονομίας, μετὰ τὴν ἐφαρμογὴ τῆς Συμφωνίας Συνδέσεως μὲ τὴν Ε.Ο.Κ., ἀποτελεῖ ἐγγύησι ὅτι οἱ δυσχέρειες μποροῦν νὰ ὑπερνηθηθοῦν.

ΔΥΣΧΕΡΕΙΕΣ ΤΗΣ Ε.Ο.Κ. ΑΠΟ ΤΗΝ ἘΝΤΑΞΙ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ὑποστηρίχθηκε ἀπὸ διάφορες πλευρὰς ὅτι ἡ ἄμεση καὶ πλήρης ἔνταξι μας στὴν Ε.Ο.Κ. θὰ δημιουργήσῃ α) πολιτικὰς δυσκολίας, β) μεγάλες οικονομικὰς ἐπιβαρύνσεις γιὰ τὰ Ταμεία τῆς Κοινότητος, γ) προβλήματα νομισματικῆς ἰσορροπίας καὶ δ) διαδικαστικὰς ἐπιπλοκάς. Ἐνῶ δὲν ἀμφισβητῶ ὅτι ὑπάρχουν μερικὰ δυσχερῆ προβλήματα πρὸς ἐπίλυσιν, ἐν τούτοις πιστεύω ὅτι τὰ ἐπιχειρήματα αὐτὰ δὲν ἐδσταθοῦν, γιὰ τοὺς ἐξῆς λόγους.

α) Προβλήματα πολιτικῆς φύσεως

Ἐλέχθη ὅτι ἡ Ἑλλάς, ἂν γίνῃ ἰσότιμο μέλος τῆς Κοινότητος, εἶναι ἐνδεχόμενον νὰ δυσχεράνη τὴν ἔνταξιν γειτονικῆς χώρας, ὅταν αὐτὴ θὰ εἶναι οικονομικὰ ὄριμη.

Ἡ Ἑλλάς ἀγαπᾷ καὶ προπαγανδίζει τὴν δημοκρατία καὶ τὴν εἰρήνη καὶ οὐδέποτε ἔδειξε ἐχθρότητα πρὸς γειτονικὰς χώρας. Σὰν παράδειγμα ἀναφέρω τὴ Βαλκανικὴ Διάσκεψι, ἣ ὁποία εἶναι ἔργο της. Βέβαια δὲν εἶναι δυνατὸ ἡ χώρα μας νὰ ἀνεχθῆ ἐκβιασμούς, ἐπιθέσεις ἢ ταπεινώσεις καὶ ὅπως κάθε ἄλλη χώρα ἔτσι καὶ αὐτὴ θὰ προασπίσῃ ἀποφασιστικὰ τὴν ἀκεραιότητα, τὴν ἀξιοπρέπεια καὶ τὸ γόητρό της. Τὸ νὰ προβάλλεται ὅμως ὁ ἰσχυρισμὸς ὅτι δὲν πρέπει νὰ γίνουμε δεκτοὶ στὴν Ε.Ο.Κ., γιὰτι μετὰ 15 ἢ 20 χρόνια ἐνδέχεται νὰ καταψηφίσουμε τὴν ἔνταξι ἄλλης χώρας εἶναι ἀνεδαφικόν. Ἡ ἀναφορὰ στὴ διένεξι αὐτὴ ξενίζει ἀκόμη περισσότερο γιὰτι, ἐνῶ καὶ ἄλλα κράτη, ὅπως ἡ Ἀγγλία μὲ τὴν Ἰσλανδία καὶ ἡ Ἰρλανδία μὲ τὴν Ἀγγλία, ἔχουν παρόμοια προβλήματα, ἐν τούτοις αὐτὰ δὲν ἀναφέρθησαν ὅταν συνεζητεῖτο ἡ εἴσοδος τους στὴν Κοινότητα. Δὲν βλέπω λοιπὸν γιὰτι ἡ ἔνταξι τῆς Ἑλλάδος στὴν Ε.Ο.Κ. θὰ μπορούσε νὰ ἐπηρεάσῃ τίς σχέσεις μεταξὺ Ε.Ο.Κ. καὶ γειτονικῆς μας χώρας, δεδομένου ὅτι κατοχυρώνονται ἀπὸ τίς ὑφιστάμενες Συμφωνίες Συνδέσεως. Εἰδικότερα, ἐὰν ἡ χώρα αὐτὴ ἦταν τώρα ἔτοιμη τόσο οἰκονομικὰ ὅσο καὶ κοινωνικὰ νὰ ἔνταχθῆ στὴν Ε.Ο.Κ., ἡ Ἑλλάς δὲν ἐπρόκειτο νὰ προβάλῃ ἀντιρροήσεις.

Ἐπὶ πλέον, ὅμως, ὁ ἰσχυρισμὸς αὐτὸς εἶναι ἐπικίνδυνος γιὰ τὴν ὁμαλὴ πορεία τῆς Ε.Ο.Κ. Γιὰτι, τὴ στιγμὴ πὸν μιὰ τρίτη χώρα δὲν εἶναι ἔτοιμη ἢ δὲν ἐπιθυμεῖ νὰ γίνῃ πλῆρες μέλος τῆς Κοινότητος, δὲν εἶναι δυνατὸ νὰ ὑποστηρίξεται, χωρὶς καταλυτικὰς συνέπειες γιὰ τὴν ἴδια τὴν Κοινότητα, ὅτι ἡ Ἑλλάς, γιὰ νὰ γίνῃ πλῆρες μέλος της, πρέπει νὰ ἀναμείνῃ μέχρις ὅτου συντελεσθῆ ἡ προετοιμασία τῆς ἄλλης χώρας.

Πρέπει συνεπῶς νὰ θεωρηθῆ εὐτύχημα γιὰ τὴν περαιτέρω πορεία τῆς Κοινότητος τὸ γεγονός ὅτι τὸ Συμβούλιον Ὑπουργῶν της ἔκαμε δεκτὴ τὴν αἴτησι τῆς χώρας μας γιὰ ἄμεση καὶ πλήρη ἔνταξι, παραμερίζοντας τέτοιου εἴδους ἐπιχειρήματα.

β) Προβλήματα οἰκονομικῆς φύσεως

Στὸ σημερινὸ στάδιο ἀναπτύξεώς της, ἡ οἰκονομία τῆς Ἑλλάδος ἀντιμετωπίζει βεβαίως ὀρισμένα διαρθρωτικὰ προβλήματα, πὸν ἐπηρεάζουν τὴν ἰκανότητά της νὰ συνδυασθῆ μὲ τίς οἰκονομίες τῶν χωρῶν - μελῶν τῆς Εὐρωπαϊκῆς Οἰκονομικῆς Κοινότητος. Τέτοια προβλήματα εἶναι ἡ μὴ ἰσόρροπη περιφερειακὴ ἀνάπτυξι, τὸ ὑψηλὸ ποσοστὸ ἀγροτικῶν πληθυσμοῦ, ἡ διάρθρωσι τῆς γεωργίας καὶ ἡ σχετικὰ ἀκόμη ἀσθενὴς βιομηχανικὴ βάσι. Εἶναι ἐπομένως ἀπαραίτητες ὀρισμένες διαρθρωτικὰς μεταβολές. Ἐνα μέρος τοῦ κόστους τῶν μεταβολῶν αὐτῶν θὰ ἀναλάβῃ ἡ Κοινότης, σύμφωνα μὲ τίς ρυθμίσεις πὸν ἰσχύουν γιὰ τίς χώρας - μέλη, μὲσω τῶν Εἰδικῶν Ταμείων.

Τὸ μέγεθος τῶν πόρων ποὺ θὰ διατεθοῦν γι' αὐτοὺς τοὺς σκοποὺς θὰ ἐξαρτηθῆ ἀπὸ τὶς μεταβολές ποὺ θὰ χρειασθῆ νὰ γίνουν. Ἡ Ἐπιτροπὴ ὑπολογίζει, μὲ βάσι τὸν προϋπολογισμό τοῦ 1976, ὅτι ἡ ἔνταξι τῆς χώρας μας θὰ ἐπιβαρύνῃ τὰ διάφορα Ταμεία τῆς Ε.Ο.Κ. μὲ 360 ἑκατ. δολλάρια περίπου τὸ χρόνο, ἀφοῦ βέβαια ἀφαιρεθῆ ἡ εἰσφορὰ τῆς Ἑλλάδος. Ἡ ἐπιβάρυνσι ὁμως αὐτὴ δὲν μπορεῖ νὰ ἀποτελέσῃ σοβαρὸ ἐπιχέρισμα γιὰ τὴν ἀναβολὴ τῆς ἐντάξεως τῆς Ἑλλάδος, γιὰ δύο βασικοὺς λόγους: Πρῶτον, αὐτὴ καθ' ἑαυτὴ ἢ ἐπιβάρυνσι, καὶ ἂν ἀκόμη φθάσῃ τὰ προβλεπόμενα ἐπίπεδα, εἶναι πολὺ μικρὴ, σὲ σύγκρισι μὲ τὸ συνολικὸ προϋπολογισμό τῆς Ε.Ο.Κ. Ἀρκεῖ νὰ ἀναφέρω ὅτι τὰ 360 ἑκατ. δολλάρια ποὺ ὑπολογίζει ἡ Ἐπιτροπὴ εἶναι λιγώτερο τοῦ 5% τοῦ συνολικοῦ προϋπολογισμοῦ τῆς Κοινότητος γιὰ τὸ 1976. Δεύτερον, εἶναι γνωστὸ ὅτι μέσα στὸ χῶρο τῆς Ε.Ο.Κ. ὑπάρχοντι σοβαρὲς διαφορὲς στὸ βαθμὸ οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως, τόσο μεταξὺ τῶν χωρῶν - μελῶν ὅσο καὶ μέσα στὴν κάθε χώρα. Γιὰ παράδειγμα ἀναφέρω τὶς διαφορὲς μεταξὺ Νοτίου καὶ Βορείου Ἰταλίας καὶ τὶς καθυστερημένες περιοχὲς τῆς Ἀγγλίας. Ἐπίσης, προβλήματα ἀνάλογα μὲ ἐκεῖνα τῆς ἑλληνικῆς γεωργίας ἀντιμετωπίζει καὶ ἡ Ἰρλανδία. Οἱ διαφορὲς ὁμως αὐτὲς καὶ τὰ προβλήματα τῆς γεωργίας δὲν ἔγιναν ἀφορμὴ νὰ ἀποκλεισθῆ ἡ εἴσοδος τῆς Ἰταλίας, τῆς Ἀγγλίας καὶ τῆς Ἰρλανδίας στὴν Ε.Ο.Κ.

Ἐξ ἄλλου, ἡ Εὐρωπαϊκὴ Κοινότης ἔχει ἐπανειλημμένα διακηρῦξει ὅτι σκοπὸς τῆς εἶναι ἡ ἔνταξι στοὺς κόλπους τῆς ὅλων τῶν δημοκρατικῶν εὐρωπαϊκῶν χωρῶν καὶ ἡ μελλοντικὴ δημιουργία πολιτικῆς ἐνώσεως. Ἡ διστακτικότης τῆς νὰ συμπεριλάβῃ στοὺς κόλπους τῆς μιὰ χώρα σὰν τὴν Ἑλλάδα, ποὺ μὲ σχετικὰ μικρὴ βοήθεια μπορεῖ νὰ φθάσῃ τὸ μέσο ἐπίπεδο οἰκονομικῆς καὶ κοινωνικῆς ἀναπτύξεως τῶν χωρῶν τῆς Ε.Ο.Κ., θὰ ἀποτελοῦσε ἀντίφασι στὶς διακηρύξεις τῆς ποὺ ἐκτὸς τῶν ἄλλων, θὰ μπορούσε νὰ ἐκθέσῃ τὴν Εὐρώπη καὶ στὸν Τρίτο Κόσμο. Γιατὶ ἡ Εὐρωπαϊκὴ Οἰκονομικὴ Κοινότης ἔχει ἐπανειλημμένα διακηρῦξει ὅτι θὰ παράσχη κάθε βοήθεια γιὰ τὴν ἀνάπτυξι τῶν ὑπαναπτύκτων περιοχῶν ἐκτὸς Εὐρώπης. Εἶναι αὐτονόητο λοιπὸν πόσο μεγάλη σημασία ἔχει ἡ ἐνίσχυσι μιᾶς εὐρωπαϊκῆς χώρας ὅπως ἡ Ἑλλάς, στὴν προσπάθειά τῆς νὰ ἐναρμονισθῆ μὲ τὶς χῶρες τῆς Ε.Ο.Κ.

γ) Προβλήματα νομισματικῆς ἰσορροπίας

Στὸ νομισματικὸ τομέα, ἡ ἔνταξι τῆς Ἑλλάδος δὲν πρόκειται νὰ δημιουργήσῃ δυσχέρειες στὴν Ε.Ο.Κ. Γιατὶ γιὰ πολλὰ χρόνια μετὰ τὸ 1953 ἡ χώρα μας συνεδύασε τὴν ταχεῖα οἰκονομικὴ ἀνάπτυξι μὲ ὑποδειγματικὴ νομισματικὴ σταθερότητα. Μόνο ὕστερα ἀπὸ τὰ ἀλλεπάλληλα σφάλματα τοῦ δικτατορικοῦ καθεστῶ-

τος, σημειώθηκε μεγάλος πληθωρισμός και μεγάλο έλλειμμα στο ισοζύγιο πληρωμών. Ο πληθωρισμός όμως έχει ήδη χαλιναγωγηθῆ από τὴν ἐποχὴ τῆς ἀναλήψεως τῆς ἐξουσίας ἀπὸ τὴ νέα δημοκρατικὴ κυβέρνησι, ὥστε μὲ τὴν ἔνταξι τῆς Ἑλλάδος θὰ προκληθοῦν πολὺ λιγώτερα προβλήματα ἀπ' ὅσα δημιουργήθηκαν μὲ τὴν ἔνταξι ὀρισμένων ἄλλων χωρῶν στὴν Ε.Ο.Κ.

Τὸ ἴδιο ἰσχύει καὶ γιὰ τὸ ισοζύγιο πληρωμῶν τῆς Ἑλλάδος. Τὸ ἐμπορικὸ ισοζύγιο ἦταν ἀνέκαθεν ἐλλειμματικόν. Χάρης ὅμως στοὺς ἀδήλους πόρους, τὸ ἔλλειμμα τοῦ ισοζυγίου τρεχοσῶν συναλλαγῶν εἶναι περιορισμένο καὶ καλύπτεται κατὰ τὸ μεγαλύτερο μέρος τοῦ ἀπὸ τὴν αὐτόνομη εἰσροὴ ἐπιχειρηματικῶν καὶ ἄλλων, ἰδιωτικῶν κατὰ τὸ πλεῖστον, ἐλληνικῶν κεφαλαίων. Ἐξαίρεσι ἀπετέλεσε μόνο ἡ τελευταία τριετία, ὁπότε τὸ ισοζύγιο πληρωμῶν παρουσίασε σοβαρὸ ἔλλειμμα. Αὐτὸ ὅμως ὀφείλεται κυρίως στὸ μεγάλο πληθωρισμὸ πὸν προκάλεσε ἡ ἀλόγιστη πολιτικὴ τῶν συνταγματαρχῶν καὶ στὴν ἀπότομη ὕψωσι τῆς τιμῆς τοῦ πετρελαίου, ἡ ὁποία, μεταξὺ τῶν ἄλλων, προκάλεσε πληθωριστικὰ καταστάσεις σ' ὅλες τὶς χῶρες, μὲ ἐλάχιστες ἐξαιρέσεις. Ἦδη, τὸ ἔλλειμμα τοῦ ισοζυγίου πληρωμῶν παρουσίασε σημαντικὴ μείωσι καὶ προβλέπεται νὰ περιορισθῆ ἀκόμη περισσότερο κατὰ τὸ τρέχον ἔτος.

δ) Δυσχέρειες στὴν πολιτικὴ ἔνωσι τῆς Εὐρώπης

Τέλος, ἔχει προβληθῆ τὸ ἐπιχείρημα ὅτι ἡ διεύρυνσι τῆς Κοινότητος στὸ παρὸν στάδιο θὰ ἔχη σὰν συνέπεια τὴν ἐπιβράδυνσι τῆς πολιτικο-οικονομικῆς ἐνώσεως τῆς Εὐρώπης. Διατυπώνεται μὲ ἄλλα λόγια ἡ ἀνησυχία ὅτι ἡ εἴσοδος τῆς Ἑλλάδος θὰ ἔχη ἀνασταλτικὰς συνέπειες στὶς μεθόδους λειτουργίας καὶ στὴ μελλοντικὴ ἀνάπτυξι τῆς Ε.Ο.Κ. Ἡ ἀπάντησι στὴν ἐπιχειρηματολογία αὐτὴ βρίσκεται στὸ ἱστορικὸ προηγουμένων ἀποφάσεων τῆς Κοινότητος. Ἡ Ἑλλὰς πρόκειται ἀπλῶς νὰ γίνῃ τὸ δέκατο μέλος τῆς Κοινότητος, παίροντας τὴ θέσι τῆς Νορβηγίας πὸν πρὶν τρία χρόνια εἶχε ἀποφασισθῆ νὰ γίνῃ μέλος τῆς Ε.Ο.Κ., ἀλλὰ ἐν τῷ μεταξὺ ἀπέσυρε τὴν ὑποψηφιότητά της. Συνεπῶς, ἡ ἔνταξι τῆς Ἑλλάδος δὲν πρόκειται νὰ δημιουργήσῃ περισσότερα προβλήματα ἀπ' ὅσα εἶχε προβλεφθῆ ὅτι θὰ προκληθοῦν μὲ τὴν ἔνταξι τῆς Νορβηγίας.

Ἀκόμη, ἡ Ἑλλὰς δὲν πρόκειται μὲ κανένα τρόπο νὰ δυσχεράνη τὶς διαδικασίες γιὰ τὴν ταχύτερη οικονομικὴ καὶ πολιτικὴ ἔνωσι, οὔτε τὶς προβλεπόμενες ἐκλογές γιὰ ἓνα Εὐρωπαϊκὸ Κοινοβούλιο. Ὅπως δήλωσε ἡ ἐλληνικὴ κυβέρνησι, εἶναι διατεθειμένη νὰ ψηφίσῃ ὅλες τὶς οικονομικὰς καὶ πολιτικὰς μεταρρυθμίσεις, πὸν θὰ ἦταν δυνατὸ νὰ ἀποφασισθοῦν ἀπὸ τὰ ὑφιστάμενα μέλη κατὰ τὴ διάρκεια τῶν διαπραγματεύσεων μέχρι τὴν ὀριστικὴ ἔνταξι της. Ἀκόμη, πρέπει νὰ ση-

μειωθῆ ὅτι ἡ Ἑλλάς, λόγω τοῦ περιορισμένου γεωγραφικο-οικονομικοῦ μεγέθους της, θά ἐπιφέρει μὲ τὴν ἔνταξί της στὴν Ε.Ο.Κ. ὀριακὲς μόνο ἀλλαγὲς στὴ γεωργική, περιφερειακή, κοινωνική καὶ νομισματική πολιτική τῆς Κοινότητος.

Κατὰ τὴ γνώμη μου, λοιπόν, ἂν ληφθῆ ὑπ' ὄψιν ὁ δυναμισμὸς τῆς ἑλληνικῆς οἰκονομίας, ἢ ταχεῖα προσαρμοστικότης τοῦ πληθυσμοῦ μας καὶ ἡ ἀποφασιστικότης μας νὰ ληφθοῦν ὅλα τὰ ἀναγκαῖα διοικητικά, ὀργανωτικά καὶ διαρθρωτικά μέτρα, τὰ προβλήματα ποὺ θά δημιουργήσῃ στὴν Κοινότητα ἡ ἔνταξι τῆς Ἑλλάδος θά εἶναι ἀσφαλῶς μικρότερα ἀπὸ τὰ προβλήματα ποὺ ἐπέφερε ἡ ἔνταξι ἄλλων χωρῶν. Ταυτόχρονα, ὅμως, πρέπει νὰ ληφθοῦν ὑπ' ὄψιν τὰ ἄμεσα καὶ ἔμμεσα ὀφέλη γιὰ τὴν Κοινότητα ἀπὸ τὴν ἔνταξι τῆς χώρας μας, τὰ ὁποῖα ἐξετάζονται στὸ ἐπόμενο μέρος.

ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΤΗΣ Ε.Ο.Κ. ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΝΤΑΞΙ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἡ Ἑλλάς εἶναι χώρα μὲ περιορισμένο πληθυσμὸ καὶ εἰσόδημα. Ἀπὸ ἄποψι μεγέθους ἀγορᾶς συνεπῶς, τὰ πλεονεκτήματα ποὺ θά προσφέρῃ μὲ τὴν ἔνταξί της στὴν Κοινότητα θά εἶναι μᾶλλον ὀριακά. Ἐν τούτοις, ἡ χώρα μας ἔχει ὀρισμένα στοιχεῖα, ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἡ Ε.Ο.Κ. μπορεῖ νὰ ἀντλήσῃ σημαντικὰ πλεονεκτήματα.

Τὸ πρῶτο στοιχεῖο εἶναι ὅτι ἡ Ἑλλάς ἔχει πολυειδῆ καὶ σὲ ἐκτεταμένο βαθμὸ ἀνεκμετάλλευτο ὀρυκτὸ πλοῦτο, ὅπως βωξίτη, σιδηρονικέλιο, χαλκό, μαγνήσιο, χρωμίτη, ἀμιάντο, μόλυβδο καὶ ψευδάργυρο. Ἐπὶ πλέον, σύμφωνα μὲ ὀρισμένες ἐνδείξεις ὑπάρξεως κοιτασμάτων πετρελαίου στὸ Νέστο, στὴ Δυτικὴ Ἑλλάδα καὶ στὸ Ἴόνιο Πέλαγος, τὸ ἑλληνικὸ πετρέλαιο πρέπει νὰ ξεπερνᾷ κατὰ πολὺ τὰ 50.000 βαρέλια ἡμερησίως ποὺ ἔχουν ἤδη ἐντοπισθῆ στὴν περιοχὴ τῆς Θάσου. Ἡ Εὐρώπη, λοιπόν, ἢ ὁποία εἶναι φτωχὴ σὲ τέτοιου εἴδους πλουτοπαραγωγικὲς πηγές, θά μπορέσῃ, σὲ συνεργασία μὲ τὸ ἑλληνικὸ ἐπιχειρηματικὸ κεφάλαιο, νὰ συμμετάσχῃ στὴν ἐξερεύνησι, συστηματικὴ ἐκμετάλλευσι καὶ βιομηχανικὴ ἐπεξεργασία τοῦ ἑλληνικοῦ ὀρυκτοῦ πλοῦτου.

Τὸ δεῦτερο στοιχεῖο εἶναι ἡ γεωγραφικὴ θέσι τῆς Ἑλλάδος, ἢ ὁποία προσφέρεται γιὰ τὴν ἴδρυσι βιομηχανικῶν καὶ ἄλλων ἐπιχειρήσεων — σὲ συνεργασία ἑλληνικοῦ καὶ ξένου ἐπιχειρηματικοῦ κεφαλαίου — ποὺ θά ἔχουν ἐξαγωγικὸ προσανατολισμὸ τὴ διεξῶνσι στὶς ἀγορές τῆς Μέσης Ἀνατολῆς καὶ Ἀφρικῆς, ὅπου ὑπάρχουν δυναμικὲς ἑλληνικὲς παροικίες καὶ ἀναπτύσσουν δραστηριότητα μεγάλες ἑλληνικὲς τεχνικὲς ἐταιρίες.

Ἐδῶ πρέπει ἀκόμη νὰ τονίσω ὅτι, κυρίως μετὰ τὰ τελευταῖα θλιβερὰ γεγονότα τοῦ Λιβάνου, ἡ Ἑλλάς τείνει νὰ ἐξελιχθῆ σὲ ἐδρύτερο χορηματιστικὸ κέντρο τῆς ἀνατολικῆς λεκάνης τῆς Μεσογείου. Τὸν τελευταῖο καιρὸ μάλιστα ἡ περιοχὴ

Ἐθνητῶν - Πειραιῶς ἔχει προσελκύσει ἀρκετὲς ἐπιχειρήσεις ποὺ ἀναπτύσσουν δραστηριότητα στὴ Μέση Ἀνατολή, ἐνῶ οἱ προοπτικὲς γιὰ τὸ μέλλον εἶναι ἀκόμη καλύτερες.

Τὸ τρίτο σημαντικό στοιχεῖο συνεισφορᾶς τῆς Ἑλλάδος πρὸς τὴν Ε.Ο.Κ. εἶναι ἡ ὑπαρξὶς τοῦ τεράστιου, ἐλληνικῆς πλοιοκτησίας ἐμπορικῶν στόλων τῶν 48 ἑκατ. κόρων, ποὺ καλύπτει τὸ 65% περίπου τῆς χωρητικότητος τῶν ἐμπορικῶν στόλων τῆς Ε.Ο.Κ. τῶν ἐννέα. Τὸ μέγεθος αὐτὸ ἀποκτᾶ ιδιαίτερη σημασία, δεδομένου ὅτι τὸ ἐξωτερικὸ ἐμπόριο τῆς Κοινότητος, ποὺ καλύπτει περίπου τὸ 38% τοῦ παγκοσμίου ἐμπορίου, διεξάγεται κατὰ τὸ μεγαλύτερο μέρος του διὰ θαλάσσης.

Ἔτσι, ὁ ἐλληνικὸς στόλος θὰ ἀποτελέσῃ σημαντικό ἀναπτυξιακὸ παράγοντα, τόσο γιὰ τὴν Ἑλλάδα, ὅσο καὶ γιὰ τὴν Εὐρωπαϊκὴ Κοινότητα. Ἀρκεῖ νὰ ἀναφέρω ὅτι ἡ συμμετοχὴ τοῦ κοινοτικοῦ στόλου παγκόσμιου στόλου θὰ ἀύξηθῇ — μὲ τὴν πλήρη ἔνταξιν τῆς χώρας μας στὴν Ε.Ο.Κ. — ἀπὸ 21,7% σὲ 35,8%. Ὁ νέος στόλος τῆς Ε.Ο.Κ. μὲ τὴ σύμπραξιν τῆς Ἑλλάδος θὰ ἀποτελέσῃ παράγοντα ἀποφασιστικῆς σημασίας γιὰ τὴ διενέργεια τῶν διεθνῶν θαλασσίων μεταφορῶν, δεδομένου ὅτι ὑπερκαλύπτει τὶς ἀνάγκες ποὺ δημιουργοῦνται ἀπὸ τὸ κοινοτικὸ ἐξωτερικὸ ἐμπόριο. Ἀκόμη, θὰ συντελέσῃ στὴν ἀποφασιστικὴ καταπολέμησιν τῶν προσπαθειῶν διαφόρων χωρῶν γιὰ ἐπέκτασιν τοῦ παρεμβατισμοῦ στὴ διεθνή ἀγορὰ ναυτιλιακῶν ὑπηρεσιῶν.

Τέλος, σημαντικό στοιχεῖο γιὰ τὴν Ε.Ο.Κ. εἶναι ἡ γειννίασις τῆς Ἑλλάδος μὲ τὶς πετρελαιοπαραγωγὰς χώρες τῆς Μέσης Ἀνατολῆς, ποὺ τὴν καθιστᾶ — αὐτὴ ἀκριβῶς τὴ στιγμὴ ποὺ τὸ παγκόσμιον ἐνεργειακὸ πρόβλημα ἔχει γίνῃ ἐπιτακτικὸν — ἄκρως ἐνδιαφέρουσα ἀπὸ πλευρᾶς γεωγραφικῆς θέσεως. Ἡ Ἑλλὰς προσφέρεται νὰ ἀποτελέσῃ γέφυρα μεταξὺ τῆς Κοινότητος καὶ τῆς Μέσης Ἀνατολῆς καί, κυρίως, τῶν Ἀραβικῶν χωρῶν μὲ τὶς ὁποῖες διατηρεῖ ἀπὸ αἰῶνες στενοὺς δεσμούς. Παράλληλα, οἱ Ἕλληνες τεχνικοὶ καὶ ἐπιχειρηματίες εἶναι σὲ θέσιν, ἐπειδὴ γνωρίζουν καλὰ τὶς παραδόσεις καὶ τὶς πολιτικο-κοινωνικὰς συνθήκας τοῦ ἀραβικοῦ κόσμου, νὰ συμβάλουν οὐσιαστικὰ στὴν οἰκονομικὴ ἀνάπτυξιν τῶν χωρῶν αὐτῶν. Ἡ ἰκανότης αὐτῆ τῶν Ἑλλήνων τεχνικῶν καὶ ἐπιχειρηματιῶν θὰ συντελεσῇ σὲ τὴν ἐπέκτασιν τοῦ ἀραβικοῦ χώρου οἱ δραστηριότητες τῶν ἐλληνο-εὐρωπαϊκῶν συμμετοχικῶν ἐπιχειρήσεων, ποὺ θὰ δημιουργηθοῦν μὲ τὴν πλήρη ἔνταξιν τῆς χώρας μας στὴν Ε.Ο.Κ.

Τελειώνοντας αὐτὸ τὸ κεφάλαιο, θέλω νὰ τονίσω ὅτι δὲν πρέπει νὰ λησμονῆται πὼς ἡ Ἑλλὰς εἶναι ἡ μόνη ἐλεύθερη δημοκρατία δυτικοῦ τύπου στὴ Νοτιοανατολικὴ Εὐρώπη, ποὺ ἔχει πολιτιστικούς, ἰδεολογικούς, παραδοσιακοὺς, ἀνθρωπιστικούς καὶ θρησκευτικούς δεσμούς μὲ τὶς εὐρωπαϊκὰς χώρας. Ἔτσι ἀποτελεῖ προ-

πύργιο τῆς δημοκρατίας, τῆς ἐλευθερίας, τῆς εἰρήνης καὶ τοῦ ἑλληνο-δυτικοῦ πολιτισμοῦ στὸ χῶρο αὐτό. Νομίζω λοιπὸν ὅτι εἶναι πρὸς τὸ πολιτικό, οἰκονομικὸ καὶ κοινωνικὸ συμφέρον τῆς Κοινότητος νὰ ὑποστηρίξη καὶ νὰ ἐνισχύσῃ τὸ πρό-
 πύργιο αὐτό.

ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ἘΝΤΑΞΙ ΤΗΣ ΣΤΗΝ Ε.Ο.Κ.

Δεδομένου ὅτι οἱ οἰκονομίαι τῶν μεγάλων χωρῶν ἔχουν ἤδη τὶς δυνατότητες, πὸν μὴ μικρῆ χώρα ἐπιδιώκει νὰ δημιουργήσῃ μὲ τὴν ἔνταξι τῆς σὲ ἓνα εὐρύτερο οἰκονομικὸ χῶρο, οἱ οἰκονομικὲς ἐνώσεις εἶναι ζωτικώτερης σημασίας γιὰ χῶρες μικροῦ γεωγραφικο-οικονομικοῦ μεγέθους. Ἡ ἔνταξι μιᾶς μικρῆς χώρας σὲ ἓνα τέτοιο χῶρο ἔχει σὰν ἄμεσο ἀποτέλεσμα τὴ διεύρυνσι τῆς ἀγορᾶς τῆς. Ἐπίσης τῆς παρέχει τὴ δυνατότητα νὰ ἐπωφεληθῇ ἀπὸ τὴν ἐκσυγχρονισμένη καὶ συνεχῶς ἐξελισσόμενη τεχνολογία τῶν ἀνεπτυγμένων χωρῶν - μελῶν, νὰ ἐξοικειωθῇ μὲ τὶς νέες ὀργανωτικὰ καὶ ἐπιχειρηματικὰ μεθόδους καὶ νὰ προσελκύσῃ ἀξημημένες ροὲς ἐπιχειρηματικῶν κεφαλαίων.

Ἐξ ἄλλου, ἓνας ἄλλος εἰδικώτερος λόγος, πὸν κάνει ἀναγκαία τὴν προσχώρησι μιᾶς μικρῆς χώρας σὲ εὐρύτερες οἰκονομικὲς ἐνώσεις, εἶναι καὶ τὸ γεγονός ὅτι ἔτσι ἀμβλύνεται ἡ οὐδύτητα τῶν προβλημάτων τῆς ἀπὸ τὸ ἰσοζύγιο πληρωμῶν.

Μὲ βάσι ὅλα αὐτὰ τὰ πλεονεκτήματα, πὸν ἐξασφαλίζουν οἱ οἰκονομικὲς ἐνώσεις κυρίως στὶς μικρότερες χῶρες πὸν συμμετέχουν, εἶναι φανερό γιὰ τὴν Ἑλλάδα, ὅπως θὰ ἀναπτύξω εὐθὺς ἀμέσως, ἐπιθυμεῖ νὰ γίνῃ πλήρες μέλος τῆς Ε.Ο.Κ.

Τὰ πλεονεκτήματα γιὰ τὴν Ἑλλάδα ἀπὸ τὴν πλήρη ἔνταξι τῆς στὴν Ε.Ο.Κ. εἶναι δύο εἰδῶν, πολιτικὰ καὶ οἰκονομικά. Στὰ πολιτικὰ πλεονεκτήματα ὑπάγεται ἡ δυνατότης συμμετοχῆς τῆς Ἑλλάδος στὰ συλλογικὰ ὄργανα τῆς Κοινότητος, καὶ ἡ ὡς ἐκ τούτου ἰκανότης τῆς νὰ ἀσκῇ ἐπιρροὴ στὴ λήψι ἀποφάσεων, τόσο οἰκονομικῶν, ὅσο καὶ πολιτικῶν. Δηλαδή ἡ Ἑλλάς, πὸν ἡ ἔκτασί τῆς εἶναι τὸ 8,6%, ὁ πληθυσμὸς τὸ 3,5% καὶ τὸ ἀκαθάριστο ἐθνικὸ προϊόν τὸ 1,7% τῶν ἀντιστοίχων μεγεθῶν τῆς Κοινότητος τῶν ἐννέα, θὰ συμμετέχῃ σὰν ἰσότιμο μέλος στὴ διαμόρφωσι τῆς κοινῆς πολιτικῆς τῆς Ε.Ο.Κ. Αὐτὸ ἔχει μεγάλη σημασία, γιὰ τὴν Ἑλλάδα, ὅπως ἤδη ἀνέφερα, ἡ Ε.Ο.Κ. ἄρχισε τελευταία νὰ συνειδητοποιῇ σὲ μεγάλο βαθμὸ τὴν ἀνάγκη ὁλοκληρώσεως, ἡ ὁποία μιὰ μέρα θὰ ὀδηγήσῃ σὲ πραγματικὴ οἰκονομικὴ καὶ πολιτικὴ ἔνωσι.

Στὰ οἰκονομικὰ πλεονεκτήματα περιλαμβάνεται ἡ δυνατότης χρησιμοποιοῦσεως ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα ὅλων τῶν εὐκολιῶν πὸν ἐξασφαλίζει ἡ Κοινότης στὰ κράτη - μέλη. Μέχρι σήμερον ἡ Ἑλλάς, ἐκτὸς ἀπὸ ἓνα δάνειο 125 ἐκατ. δολλαρίων πὸν ἔλαβε ἀπὸ τὴν Ε.Ο.Κ., δὲν πέτυχε καμμιά ἄλλη βοήθεια. Μὲ τὴν ἔνταξι τῆς

θα μπορέσει να επωφεληθῆ σὲ εὐρύτερη κλίμακα ἀπὸ τὰ Ταμεία τῆς Κοινότητας. Ἡ ἀντλήσι πόρων ἀπὸ τὰ Ταμεία αὐτά, δηλαδή ἀπὸ τὸ Γεωργικό, τὸ Κοινωνικό, τὸ Περιφερειακὸ καὶ τὸ Χρηματοδοτικὸ, θὰ ἐνισχύσουν τὴν Ἑλλάδα στὸ ἔργο τῆς ἀναδιαρθρώσεως, ἀναπροσανατολισμοῦ καὶ ἐκσυγχρονισμοῦ τῆς οἰκονομίας της. Ὅπως ἀνέφερα καὶ προηγουμένως, οἱ φόβοι ποὺ ἐξεφράσθησαν, ὅτι δηλαδή ἡ Ἑλλάς, λόγῳ τῶν διαρθρωτικῶν ἀδυναμιῶν της, θὰ ἐπιβαρύνῃ τὴν Ε.Ο.Κ. ὑπέρομετρα, νομίζω ὅτι δὲν εὐσταθοῦν. Εἶναι πιθανὸ στὰ πρῶτα χρόνια ἢ συμβολὴ τῶν διαφόρων Ταμείων νὰ πλησιάσῃ τὰ ποσὰ ποὺ ἀνεφέρθησαν. Ἄν ὅμως ληφθῆ ὑπ' ὄψιν ἡ εὐκαμψία καὶ ἡ ταχεία προσαρμοστικότης τῆς ἐλληνικῆς οἰκονομίας, δὲν νομίζω ὅτι ἡ ἐπιβάρυνσι τῆς Ε.Ο.Κ. θὰ εἶναι τόσο σημαντικὴ κατὰ τὰ ἐπόμενα χρόνια.

Γ ε ω ρ γ ί α

Εἶναι γνωστὸν ὅτι ἡ ἐλληνικὴ γεωργία παρουσιάζει βασικὲς διαρθρωτικὲς ἀδυναμίες. Χαρακτηριστικὸ τῆς καθυστέρησεως τοῦ ἀγροτικοῦ τομέως εἶναι ὅτι, ἐνῶ ἀπασχολεῖ τὸ 35% τοῦ ἐνεργοῦ δυναμικοῦ τῆς χώρας, συνεισφέρει μόνον κατὰ 19% στὸ ἀκαθάριστο ἐγχώριο προϊόν. Γιὰ τὶς χώρες τῆς Ε.Ο.Κ. τῶν ἐννέα, τὰ ἀντίστοιχα ποσοστὰ εἶναι 9,6% καὶ 5%. Ἐξ ἄλλου, τὸ 1973 τὸ προϊόν τῆς ἐλληνικῆς γεωργίας (σὲ σταθερὲς τιμὲς 1970) ἀνὰ ἀπασχολούμενον ἀγρότη ἦταν 1.375 δολλ. ἔναντι 3.200 δολλ. τῆς Ε.Ο.Κ. Ἡ ἀντιπαράθεσι τῶν μεγεθῶν αὐτῶν ἀπεικονίζει τὸ διαρθρωτικὸ πρόβλημα καὶ τὴ σχετικὰ χαμηλὴ παραγωγικότητα τῆς ἐλληνικῆς γεωργίας, ποὺ ὀφείλεται στὸ ὅτι δὲν γίνεταί ἄριστος συνδυασμὸς τῶν παραγωγικῶν συντελεστῶν. Ἐὰν ὅμως ληφθοῦν ὑπ' ὄψιν οἱ ἀτέλειες τῆς ἀπογραφῆς τοῦ 1971 καὶ ἡ συνεχισθεῖσα ἔκτοτε ἔξοδος τοῦ ἀγροτικοῦ πληθυσμοῦ πρὸς τὰ ἀστικὰ κέντρα καὶ τὸ ἐξωτερικόν, εἶναι πολὺ πιθανὸν ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀγροτῶν νὰ εἶναι σήμερα ἀρκετὰ μικρότερος, ὅποτε τὸ προϊόν ἀνὰ ἀπασχολούμενον στὴν ἐλληνικὴ γεωργία πρέπει νὰ εἶναι πολὺ μεγαλύτερο. Ἡ ἐξάλειψι ὅμως τῶν ἀνωτέρω ἀδυναμιῶν θὰ ἐπιταχυνθῆ μὲ τὴ μεγαλύτερη προσπάθεια ποὺ θὰ καταβληθῆ ἀμέσως μετὰ τὴν ἔνταξι μας στὴν Ε.Ο.Κ. Σ' αὐτὸ θὰ βοηθηθοῦμε σημαντικὰ ἀπὸ τοὺς μηχανισμοὺς τῆς κοινῆς ἀγροτικῆς πολιτικῆς, ἢ ὅποια, βάσει τῶν ἀρχῶν τῆς Συνθήκης τῆς Ρώμης, ἔχει σὰν στόχους τὴν αὔξησι τῆς παραγωγικότητος τῆς γεωργίας, τὴ σταθεροποίησι τῆς ἀγορᾶς γεωργικῶν προϊόντων, τὴν ἀπρόσκοπτη διακίνησί τους, τὴ διατήρησι τῶν τιμῶν τους σὲ λογικὰ ἐπίπεδα καὶ τὴν ἐξασφάλισι στοὺς ἀγρότες ὑψηλοῦ βιοτικοῦ ἐπιπέδου.

Εἶμαι αἰσιόδοξος γιὰ τὴ μελλοντικὴ πορεία τῆς ἐλληνικῆς γεωργίας, μετὰ τὴν ἔνταξι μας στὴν Εὐρωπαϊκὴ Κοινότητα. Ἡ δημιουργία τῆς Ε.Ο.Κ. ἐπέδρασε

εθνοϊκά στη γεωργία τῶν χωρῶν - μελῶν της, πὸν κάθε ἄλλο παρὰ ὁμοιογενῆ ἀνάπτυξι παρουσίαζαν μεταξύ τους κατὰ τὴν ἐποχὴ τῆς ἰδρύσεώς της. Ἐνδεικτικά, μία σύγκρισι μεταξύ τῶν ἐτῶν 1966 καὶ 1973 ἀποκαλύπτει ὅτι οἱ περισσότερες χῶρες, στὰ πλαίσια τῆς κοινῆς ἀγροτικῆς πολιτικῆς, σημείωσαν σημαντικὴ πρόοδο στὴ μεγέθυνσι τῶν γεωργικῶν ἐκμεταλλεύσεων. Ἡ Γερμανία, ἀπὸ 103 στρέμματα ἀνὰ ἐκμετάλλευσι τὸ 1966, ἔφθασε τὰ 130 στρέμματα τὸ 1973, τὸ Βέλγιο ἀπὸ 75 ἔφθασε τὰ 131 καὶ ἡ Ὀλλανδία ἀπὸ 92 τὰ 139, ἀντιστοίχως. Ἡ δὲ Ἰταλία ἀπὸ 60 στρέμματα τὸ 1966 ἔφθασε τὰ 77 τὸ 1970.

Τὴν πρόοδο πὸν ἐπετεύχθη δείχνει καὶ τὸ γεγονός ὅτι, ἐνῶ κατὰ τὴν περίοδο 1958 - 1973 τὸ πραγματικὸ ἀγροτικὸ προϊόν τῆς Ε.Ο.Κ. τῶν ἔξι ἀυξήθηκε μὲ μέσο ἐτήσιο ρυθμὸ 2% περίπου, ἡ ἀπασχόλησι στὴ γεωργία μειώθηκε μὲ ρυθμὸ 4,4% ἐτησίως. Τοῦτο σημαίνει ὅτι ἡ ἐφαρμογὴ τῆς κοινῆς ἀγροτικῆς πολιτικῆς συνέτεινε στὴ βελτίωσι τῆς παραγωγικότητος τῆς γεωργίας. Γιὰ τὸ σκοπὸ αὐτὸ δαπανήθηκαν σημαντικὰ ποσὰ στὰ πλαίσια τῆς κοινῆς ἀγροτικῆς πολιτικῆς. Τὸ 1972 τὸ Ἐδρωπαϊκὸ Γεωργικὸ Ταμεῖο δαπάνησε 2.500 ἑκατ. λογιστικῆς μονάδες, ἔναντι 60 ἑκατ. λογιστικῶν μονάδων γιὰ τὸ ἔτος 1964.

Εἰδικότερα, ἡ ἑλληνικὴ γεωργία θὰ ὠφεληθῆ ἀπὸ τὴν πολιτικὴν στηρίξεως τῶν τιμῶν καὶ ἐπιδοτήσεως τῶν ἐξαγωγῶν της στὰ πλαίσια τῆς κοινῆς ἀγροτικῆς πολιτικῆς τῆς Κοινότητος. Αὐτὸ θὰ ἔχη σὰν πρώτη συνέπεια τὴν αὐξήσι τοῦ εἰσοδήματος τοῦ Ἑλληνα ἀγρότη, ἀφοῦ γιὰ πολλὰ προϊόντα (ὅπως οἶνοι, ὀπωρικά, λαχανικά) οἱ τιμές μας εἶναι χαμηλότερες τῶν ἀντιστοίχων τιμῶν τῆς Ε.Ο.Κ. Ἀλλά, παρ' ὅλο πὸν οἱ καλύτερες τιμές γιὰ ὀρισμένα γεωργικὰ προϊόντα εἶναι εὐλόγο νὰ ἀποτελέσουν κίνητρο γιὰ τοὺς Ἑλληνες ἀγρότες, ὥστε νὰ αὐξήσουν τὴν παραγωγὴν τους, δὲν ὑπάρχει κίνδυνος αὐτὸ νὰ δημιουργήσῃ συνθήκες ὑπερπροσφορᾶς στὴν Κοινότητα. Ἡ χώρα μας, λόγῳ ἐδαφολογικῶν καὶ κλιματολογικῶν συνθηκῶν, ἔχει συγκριτικὸ πλεονέκτημα σὲ γεωργικὰ προϊόντα, στὰ ὁποῖα ἡ Ε.Ο.Κ. εἶναι ἐλλειμματικὴ. Εἶναι δηλαδὴ ἡ ἑλληνικὴ γεωργία συμπληρωματικὴ καὶ ὄχι ἀνταγωνιστικὴ τῆς γεωργίας τῶν περισσοτέρων χωρῶν τῆς Κοινότητος. Μπορεῖ λοιπὸν νὰ ἐπιδιωχθῆ, μὲ κατάλληλα μέτρα, νὰ στραφῆ τὸ ἐνδιαφέρον τῶν Ἑλλήνων παραγωγῶν πρὸς καλλιέργειες πὸν ἐθνοοῦνται ἀπὸ τίς συνθήκες ζητήσεως καὶ τιμῶν πὸν ἐπικρατοῦν στὸν ἐνδύτερο χῶρο τῆς Ε.Ο.Κ.

Ἡ σπουδαιότερη πάντως ὠφέλεια γιὰ τὴν ἑλληνικὴν γεωργίαν θὰ προκύψῃ ἀπὸ τὴν τεχνικο-οικονομικὴν ἐνίσχυσι πὸν θὰ τῆς παρασχεθῆ ἀπὸ τὰ εἰδικὰ κοινοτικὰ Ταμεῖα, ὥστε νὰ ἐπιτύχῃ τὴν πλήρη ἀναδιάρθρωσί της. Διότι, ὡς γνωστόν, ἡ βασικὴ ἀδυναμία τῆς ἑλληνικῆς γεωργίας εἶναι ὅτι ἔνα πολὺ μεγάλο τμῆμα τοῦ ἀγροτικοῦ ἐργατικοῦ δυναμικοῦ ἀσχολεῖται σὲ ἐκμεταλλεύσεις μικροῦ μεγέθους.

Κατά την απογραφή τοῦ 1971, ὁ μέσος ἀγροτικός κλῆρος ἀπετελεῖτο ἀπὸ 35 στρέμματα κατεσπαρμένα σὲ 7 κατὰ μέσον ὄρο ἀγροτεμάχια σὲ σημαντικὴ ἀπόστασι μεταξύ τους. Ὁ κλῆρος αὐτὸς εἶναι ἀντιοικονομικός, γιατί δὲν ἐπιτρέπει τὴν ἐκτέλεσι καὶ ἐκμετάλλευσι ἀρδευτικῶν ἔργων, τὴν ἐκμηχάνισι καί, γενικά, τὴν χρησιμοποίησι τῆς προηγμένης γεωργικῆς τεχνολογίας τῶν ἀνεπτυγμένων χωρῶν. Βέβαια, ἤδη μὲ τὸν ἀναδασμὸ καὶ τὴ φυσικὴ ἔξοδο τοῦ ἀγροτικοῦ πληθυσμοῦ πρὸς τὶς πόλεις καὶ τὸ ἐξωτερικόν, ἔχει γίνεи κάποια πρόοδος. Ἡ διαδικασία πάντως αὐτὴ ὑπῆρξε μέχρι σήμερα βραδεία καὶ ἀνεπαρκής. Ἡ τεχνικὴ καὶ οἰκονομικὴ ἐνίσχυσι στὰ πλαίσια τῆς κοινῆς ἀγροτικῆς πολιτικῆς θὰ διευκολύνῃ τὴν ἐπιτάχυνσί της. Ἀλλὰ παράλληλα, πρέπει νὰ ἰδρυθῆ στὴ χώρα μας εἰδικὸ ταμεῖο, πού θὰ ἀναλάβῃ τὴ χαμηλότοκο χρηματοδότησι γιὰ τὴν ἀγορὰ γαιῶν. Πρέπει ἐπίσης, γιὰ τὸν ἴδιο σκοπὸ, νὰ δοθοῦν ἀπὸ τὸ κράτος, ὅπως ὑποστήριξα καὶ ἄλλοτε, καὶ ἄλλα κατάλληλα κίνητρα. Ἐπίσης, θὰ πρέπει νὰ καθορισθοῦν μὲ νόμο οἱ προϋποθέσεις καὶ ἡ διαδικασία ἀναγκαστικῆς ἀπαλλοτριώσεως καλλιεργησίμων γαιῶν, πού ἔχουν ἐγκαταλειφθῆ ἀπὸ τοὺς ἰδιοκτῆτες τους. Ἡ συνέχισι τῆς ἐκβιομηχανίσεως τῆς χώρας θὰ διευκολύνῃ σημαντικὰ τὴν προσπάθεια δημιουργίας βιωσίμων ἀγροτικῶν ἐκμεταλλεύσεων μὲ τὴν περαιτέρω ἔξοδο ἀγροτικοῦ πληθυσμοῦ πρὸς τὶς πόλεις.

Παρὰ ταῦτα, ἡ ἐξέλιξι αὐτῆ θὰ ἀπαιτήσῃ μακρὸ χρόνον γιὰ τὴν ἐπίτευξι τοῦ ἀρίστου μεγέθους τῶν γεωργικῶν ἐκμεταλλεύσεων. Γι' αὐτό, ταυτόχρονα μὲ τὶς προσπάθειες μεγεθύνσεως τοῦ ἀγροτικοῦ κλήρου, θὰ πρέπει νὰ ἐνισχυθοῦν τὰ πλαίσια δραστηριοποιήσεως τῶν γεωργικῶν συνεταιρισμῶν καὶ νὰ ἐνθαρρυνθῆ ἡ σύστασι ὁμαδικῶν ἐκμεταλλεύσεων.

Γιὰ τοὺς συνεταιρισμούς, θὰ πρέπει νὰ μελετηθοῦν καὶ προσαρμοσθοῦν στὶς τοπικὲς συνθήκες τὰ πρότυπα τῶν χωρῶν τῆς Ε.Ο.Κ. Οἱ γεωργικοὶ συνεταιρισμοὶ σὲ ὀρισμένες περιπτώσεις ἔχουν ἐπιτύχει σημαντικὰ ἀποτελέσματα καὶ δὲν θὰ πρέπει νὰ ὑποτιμᾶται ἡ σημασία τους σὰν πόλων συλλογικῆς παραγωγικῆς δραστηριότητος. Οἱ ὁμαδικὲς ἐκμεταλλεύσεις ἔχουν ἐπίσης ἐπιτύχει σὲ πολλὰ εἶδη καλλιεργειῶν καὶ θὰ πρέπει νὰ ρυθμισθῆ νομοθετικῶς τὸ πλαίσιο ὀργανώσεως καὶ δραστηριότητός των.

Ἀποδίδω ἐπίσης μεγάλη σημασία στὸ νέο γιὰ τὴ χώρα μας θεσμὸ τῆς γεωργικῆς ἀνώνυμου ἐταιρίας, ὁ ὁποῖος φαίνεται νὰ ἔχη τὶς προϋποθέσεις νὰ δώσῃ λύσι γρήγορα καὶ μὲ ἐπιτυχία στὸ ὀξὺ πρόβλημα τῆς μικρῆς καὶ κατακερματισμένης γεωργικῆς ἐκμεταλλεύσεως.

Ἡ γεωργικὴ ἀνώνυμος ἐταιρία συνδυάζει τὴν ὀριζόντια συγκέντρωσι, δηλαδὴ τὴ συνένωσι τῶν κλῆρων, μὲ τὴν κάθετη πού θὰ περιλαμβάνῃ ὄλα τὰ στάδια ἀπὸ τὴν παραγωγή μέχρι τὴ βιομηχανικὴ ἐπεξεργασία καὶ τὴν ἐμπορία τοῦ

προϊόντος. Μὲ τὴ μορφὴ αὐτὴ θὰ ἐπιτευχθῆ μείωσι τοῦ κόστους παραγωγῆς καὶ θὰ περιέλθουν σὲ μεγάλο βαθμὸ στὰ χέρια τῶν παραγωγῶν τὰ κέρδη ἀπὸ τὴ βιομηχανικὴ ἐπεξεργασία, ἐνῶ ταυτόχρονα θὰ ἀπαλλαγοῦν οἱ ἀγρότες ἀπὸ τοὺς μεσάζοντες κατὰ τὴ διακίνησι καὶ ἐμπορίαν τῶν προϊόντων τους.

Ἡ γεωργικὴ ἀνώνυμος ἐταιρεία δὲν πρόκειται νὰ θίξῃ ἢ νὰ ὑποκαταστήσῃ τοὺς γεωργικοὺς συνεταιρισμοὺς, ὁ ρόλος τῶν ὁποίων ὑπῆρξε καὶ θὰ παραμείνῃ μεγάλος. Θὰ εἶναι δυνατόν ἄλλωστε ὁ συνεταιρισμὸς νὰ μετέχῃ τῆς ἐταιρείας. Τὸ 51% τῶν μετοχῶν τῆς γεωργικῆς ἀνώνυμου ἐταιρείας θὰ ἀνήκῃ σὲ ἀγρότες, μονίμους κατοίκους τῆς περιοχῆς, ὅπου ἔχει τὴν ἔδρα τῆς ἢ ἐταιρεία. Ἀποδίδω μεγάλη σημασίαν στὸ θεσμὸ αὐτό.

Παρόμοιες προτάσεις εἶχα καὶ ὁ ἴδιος κάνει στὸ παρελθὸν πρὸς τοὺς ἐκπροσώπους τοῦ Ὁργανισμοῦ Τροφίμων καὶ Γεωργίας (FAO) καὶ τῆς Διεθνoῦς Τραπεζῆς. Γιὰ νὰ ἐπιτύχῃ πάντως ἕνας θεσμὸς τόσο νέος γιὰ τὰ ἑλληνικὰ δεδομένα, θὰ ἀπαιτηθοῦν μεγάλες προσπάθειες καὶ ἰδίως συστηματικὴ διαφώτισι τῶν ἀγροτῶν.

Ἡ αὔξησι τῆς παραγωγικότητος τῆς γεωργίας θὰ ἀπελευθερώσῃ ἐργατικὸ δυναμικόν, ἢ μετακίνησι τοῦ ὁποίου ἀπὸ τὴ γεωργίαν εἰς τὴ βιομηχανίαν δὲν φαίνεται ὅτι θὰ προκαλέσῃ πρόσθετα προβλήματα, δεδομένου ὅτι ὁ βιομηχανικὸς τομεὺς μετὰ τὴν προσωρινή, κυκλικὴν χαρακτῆρα ἀνάσχεσι, θὰ συνεχίσῃ τὴν θεαματικὴν ἀνάπτυξίν του, δημιουργώντας ἔτσι νέες «ἀπασχολήσεις ὑποδοχῆς».

Τέλος, ἡ ἐκμηχάνισι τῆς γεωργίας θὰ εἶναι ἓνα ἀπὸ τὰ σημαντικώτερα μέσα εἰς τὴν πορεία ἐκσυγχρονισμοῦ καὶ ἐναρμονίσεως τοῦ γεωργικοῦ τομέως τῆς Ἑλλάδος πρὸς τὸ ἀνεπτυγμένον γεωργικὸ σύστημα τῆς E.O.K. Μὲ τὴν περαιτέρω προώθησι τῆς ἐκμηχανίσεως τῶν γεωργικῶν ἐργασιῶν θὰ μπορέσῃ νὰ ἀποδεσμευθῇ ἀνθρώπινο δυναμικόν, ἔτσι ὥστε νὰ παύσῃ ὁ γεωργικὸς τομεὺς τῆς οἰκονομίας μας νὰ εἶναι δέσμιος τῆς ἴδιας του τῆς ἐργατικῆς δυνάμεως, πὸν σήμερον ἀπασχολεῖται εἰς τὴ γῆ μὲ μεγάλο κόστος εὐκαιρίας.

Ἕνας πρόσθετος λόγος, πὸν καθιστᾷ ἀπαραίτητο τὸν γρήγορον ἐκσυγχρονισμὸν τῆς γεωργίας μας, εἶναι ὅτι μὲ τὴν ἔνταξίν της εἰς τὴν E.O.K. ἢ Ἑλλάδα θὰ ἀναγκασθῇ νὰ δώσῃ καὶ ἐκεῖνη πρὸς τὰς τρίτες χώρας τὰς δασμολογικὰς διευκολύνσεις τῆς Κοινότητος. Αὐτὸ συνεπάγεται τὴν εὐκολώτερον εἴσοδον εἰς τὴν ἑλληνικὴν ἀγορὰν γεωργικῶν προϊόντων ἀνταγωνιστικῶν πρὸς τὰ ἑλληνικὰ, ἀπὸ ἀναπτυσσόμενες χώρας τῆς Ἀφρικῆς καὶ Μέσης Ἀνατολῆς. Ἐπομένως, ἐὰν ἡ γεωργία μας δὲν ἐκσυγχρονισθῇ, δὲν θὰ κινδυνεύσῃ μόνον νὰ χάσῃ ἔδαφος ἀπὸ τὰ εὐρωπαϊκὰ ἀγροτικὰ προϊόντα, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὰ ὁμοειδῆ προϊόντα τρίτων χωρῶν.

Πιστεύω, πάντως, πὸς ἂν ληφθοῦν ὅλα τὰ ἀπαραίτητα μέτρα, τὰ ὀφέλη γιὰ τὴν ἑλληνικὴν γεωργίαν ἀπὸ τὴν ἔνταξίν της εἰς τὴν E.O.K. θὰ εἶναι πολὺ μεγαλύτερα

ἀπὸ τὶς δυσμενεῖς ἐπιπτώσεις ποὺ ἐνδέχεται νὰ ὑπάρξουν βραχυχρονίως. Ἀκόμη πιστεύω πὼς ὁ ἀγροτικός μας τομεὺς ἴσως στὸ τέλος ἐπωφεληθῆ περισσότερο ἀπὸ κάθε ἄλλον τομέα τῆς ἐλληνικῆς οἰκονομίας, ἀπὸ τὴν ἔνταξι τῆς χώρας μας στὴν Κοινὴ Ἀγορά.

Βιομηχανία

Ἡ περαιτέρω διείσδυσι τῆς ἐλληνικῆς βιομηχανίας στὴ μεγάλη εὐρωπαϊκὴ ἀγορὰ τῶν 260 ἑκατ. κατοίκων θὰ εἶναι ἓνα πρόσθετο ὄφελος τῆς χώρας μας ἀπὸ τὴν ἔνταξί της στὴν Ε.Ο.Κ. Μέσα σ' αὐτὴ τὴν ἀγορά, ἡ ἐλληνικὴ βιομηχανία θὰ μπορέσῃ νὰ προχωρήσῃ σὲ ἐξειδίκευσι μὲ βάσι τὰ συγκριτικὰ της πλεονεκτήματα καὶ οἱ ἐπιχειρηματικὲς μονάδες θὰ μπορέσουν νὰ φθάσουν γρηγορότερα — μὲ συγχωνεύσεις καὶ ἐξαγορὰς — στὸ ἄριστο μέγεθός τους, ποὺ ἀποτελεῖ οἰκονομικὴ ἐπιταγή, ἀνεξάρτητα ἀπὸ τὴν εἰσοδὸ μας ἢ ὄχι στὴν Ε.Ο.Κ. Πράγματι, εἶναι γεγονὸς ὅτι τὸ μέγεθος τῶν ἐλληνικῶν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων, ἀκόμα καὶ πολλῶν ἀπὸ τὶς μεγαλύτερες, πολὺν ἀπέχει ἀπὸ τὸ ἄριστο ἐπίπεδο. Ἀρκεῖ νὰ ἀναφέρω ὅτι οἱ 200 μεγαλύτερες ἐλληνικὲς βιομηχανικὲς ἐπιχειρήσεις εἶναι πολὺ μικρότερες ἀπὸ τὶς ἀντίστοιχες ἐταιρίες τῶν χωρῶν τῆς Ε.Ο.Κ., ὅπου — πρέπει νὰ ἐπισημάνω — οἱ συγχωνεύσεις καὶ οἱ ἐξαγορὰς συνεχίζονται.

Ὑπάρχουν ἤδη στὴν ἐλληνικὴ οἰκονομία πρόσφατα παραδείγματα ἐπιτυχῶν συγχωνεύσεων καὶ ἐξαγορῶν, μὲ τὶς ὁποῖες ἐπετεύχθησαν οἰκονομίες, ἀνοίχθηκαν ὀρίζοντες γιὰ νέα προϊόντα σὲ νέες ἀγορὰς, μειώθηκαν οἱ κίνδυνοι λόγῳ διασπορᾶς δραστηριοτήτων καὶ ἐνισχύθηκε ἡ διεύθυνσι τῶν ἐπιχειρήσεων μὲ νέα ἱκανὰ στελέχη.

Παράλληλα, μετὰ τὴν ἀπόρροπη διακίνησι τῶν ἐλληνικῶν ἐξαγωγῶν πρὸς τὴν Κοινότητα θὰ δημιουργηθοῦν ἰσχυρὰ κίνητρα γιὰ τὴν ἐπιτάχυνσι τῶν βιομηχανικῶν ἐπενδύσεων σὲ ἐπιχειρήσεις μὲ ἐξαγωγικὸ προσανατολισμό. Εἶναι γνωστὴ ἡ σημασία ποὺ ἔχει γιὰ τὴν ἐκβιομηχάνισι ἡ αὔξησι τῶν ἐξαγωγῶν βιομηχανικῶν προϊόντων. Μὲ τὴν τελωνειακὴ ἔνωσι Ἑλλάδος - Κοινότητος σημειώθηκαν μεγάλες πρόοδοι. Ἔτσι, οἱ ἐλληνικὲς ἐξαγωγὲς βιομηχανικῶν προϊόντων στὴν Ε.Ο.Κ. αὐξήθηκαν ἀπὸ 1,6 ἑκατ. δολλάρια τὸ 1962 σὲ 287,6 ἑκατ. δολλάρια τὸ 1974¹, μὲ ἀποτέλεσμα ἡ συμμετοχὴ τῶν ἐξαγωγῶν βιομηχανικῶν καὶ βιοτεχνικῶν προϊόντων στὸ σύνολο τῶν ἐξαγωγῶν μας πρὸς τὴν Ε.Ο.Κ. νὰ αὐξηθῆ ἀπὸ 2% τὸ 1962 σὲ 48% τὸ 1974. Ἐνῶ δηλαδὴ οἱ ἐξαγωγὲς βιομηχανικῶν καὶ βιοτεχνικῶν προϊόντων κάλυπταν τὸ 1962 λιγώτερο ἀπὸ τὸ 1% τοῦ ἐλλείμματος τῶν

1. Βάσει Συναλλαγματικῆς Στατιστικῆς τῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος.

έμπορικῶν συναλλαγῶν μὲ τὴν Ε.Ο.Κ., ἔφθασαν τὸ 1974 νὰ καλύπτουν τὸ 25%.

Ἡ εὐνοϊκὴ ἐπίδρασι πού ἄσκησε ἡ σύσφιξι τῶν σχέσεών μας μὲ τὴν Ε.Ο.Κ. πάνω στὴν ἑλληνικὴ βιομηχανία, φαίνεται καλύτερα ἀπὸ τὴν ἐξέλιξι τῆς παραγωγικότητός της. Ὁ μέσος ἐτήσιος ρυθμὸς αὐξήσεως τῆς παραγωγικότητος (προϊὸν ἀνὰ ἀπασχολούμενο) στὸ δευτερογενῆ τομέα ἦταν στὴ δεκαετία 1963 - 1973 7,7%, ἔναντι 5,6% γιὰ τὴν Ε.Ο.Κ. τῶν ἔξι. Ἡ ταχύτερη αὐξήσι τῆς παραγωγικότητος εἶχε σὰν ἀποτέλεσμα νὰ φθάσῃ τὸ 1973 τὸ προϊὸν ἀνὰ ἀπασχολούμενο στὴ δευτερογενῆ παραγωγή τὸ 60% περίπου τοῦ ἀντιστοίχου μεγέθους τῆς Ε.Ο.Κ., ἔναντι 49,4% τοῦ 1963. Ἄν οἱ ἀνωτέρω ρυθμοὶ συνεχισθοῦν καὶ στὸ μέλλον, τὸ 1990 ἡ παραγωγικότης τῆς ἑλληνικῆς βιομηχανίας θὰ εἶναι τὸ 80% τῆς ἀντίστοιχης μέσης παραγωγικότητος τῆς Ε.Ο.Κ.

Τὸ συμπέρασμα εἶναι ὅτι ἡ ἑλληνικὴ βιομηχανία στὰ χρόνια πού πέρασαν ἀπὸ τὴ σύνδεσί μας μὲ τὴν Ε.Ο.Κ. ἦταν ὁ τομεὺς ἐκεῖνος πού ἐπέδειξε τὰ σημαντικώτερα ἐπιτεύγματα, μεταξὺ ὄλων τῶν τομέων τῆς ἑλληνικῆς οἰκονομίας. Αὐτὸ ὑποδηλώνει τὸ δυναμισμό της, τὴν ἱκανότητα προσαρμογῆς της στὶς συνθήκες πού ἰσχύουν στὴν Εὐρωπαϊκὴ Οἰκονομικὴ Κοινότητα καὶ τὴν ὕπαρξι τῶν προϋποθέσεων γιὰ τὴν ἀνάπτυξι στενότερων δεσμῶν μὲ τὴν Ε.Ο.Κ.

Μὲ τὴν πλήρη ἔνταξί μας, οἱ βιομηχανικοὶ δεσμοὶ μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Ε.Ο.Κ. θὰ διευρυνθοῦν ἀκόμη περισσότερο καὶ θὰ ἐνταθοῦν, γιὰ τοὺς ἑξῆς λόγους :

Π ρ ὠ τ ο : Θὰ γίνῃ δυνατὴ ἡ χρηματοδότησι, σὲ μεγαλύτερο βαθμὸ, βιομηχανικῶν ἐπενδύσεων μὲ εὐρωπαϊκὰ κεφάλαια, ὅπως καὶ ἡ ἐφαρμογὴ νεώτερης τεχνολογίας καὶ συγχρόνων ὀργανωτικῶν μεθόδων στὸ βιομηχανικὸ τομέα.

Δ ε ὕ τ ε ρ ο : Θὰ γίνῃ εὐχερέστερη ἡ δημιουργία κοινῶν ἐπιχειρήσεων μὲ ἑλληνικὰ καὶ εὐρωπαϊκὰ κεφάλαια, πού θὰ ἀποτελέσουν καὶ ἀγωγὸς εἰσροῆς κεφαλαίων, τεχνολογίας καὶ ὀργανωτικῶν μεθόδων.

Τ ρ ί τ ο : Θὰ καταστῆ δυνατὴ ἡ ἐπίτευξι τοῦ ἀρίστου μεγέθους τῶν βιομηχανικῶν μονάδων, πού, λόγῳ τοῦ μικροῦ μεγέθους τῆς ἑλληνικῆς ἀγορᾶς, εἶναι δύσκολο νὰ ἐπιτευχθῆ στὶς περισσότερες βιομηχανικὲς μονάδες.

Τ έ τ α ρ τ ο : Θὰ ἀπορροφηθοῦν βαθμιαῖα ἀπὸ τὴν ἑλληνικὴ βιομηχανία τὰ ἑλληνικὰ ἐργατικὰ χέρια, πού ἀπασχολοῦνται σήμερα σὲ βιομηχανίες τοῦ ἐξωτερικοῦ, ἰδίως στὴ Γερμανία, καὶ ἀνέρχονται σὲ μερικὲς ἑκατοντάδες χιλιάδες. Πρέπει νὰ σημειωθῆ ὅτι ἡ μαζικὴ μετανάστευσι Ἑλλήνων ἐργατῶν κυρίως στὴ Γερμανία ἔχει δημιουργήσῃ — στὸ βαθμὸ πού ἔλαβε χώρα — προβλήματα τόσο γιὰ τὴν Ἑλλάδα ὅσο καὶ γιὰ τὴ Γερμανία. Γιὰ τὴν Ἑλλάδα, τὸ πρόβλημα σχετίζεται μὲ τὴ δημιουργία στενότητος στὴν ἀγορὰ ἐργασίας, γιὰ δὲ τὴ Γερμανία σχετίζεται μὲ τὶς κοινωνικὲς, πολιτικὲς καὶ οἰκονομικὲς ἐπιπτώσεις πού συνεπάγεται ἡ μα-

ζική ἀπορρόφησι ξένων ἐργατῶν ἀπὸ τῆ γερμανικῆ οἰκονομία. Ἔτσι καὶ γιὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ γιὰ τὶς χῶρες ὑποδοχῆς τοῦ ἐργατικοῦ τῆς δυναμικοῦ, εἶναι προτιμότερη ἢ ἀπασχόλησι τῶν Ἑλλήνων ἐργατῶν στὴ χώρα μας, ἐφ' ὅσον βέβαια θὰ δημιουργηθοῦν οἱ κατάλληλες συνθῆκες.

Π έ μ π τ ο : Θὰ ἀδξηθῆ ἡ ἀνταγωνιστικότης τῆς ἑλληνικῆς οἰκονομίας, λόγω μεγεθύνσεως καὶ ἐκσυγχρονισμοῦ τῶν βιομηχανικῶν μονάδων. Κατ' αὐτὸ τὸν τρόπο, ἡ Ἑλλὰς θὰ μπορέσῃ νὰ διεισδύσῃ σὲ εὐρύτερη κλίμακα στὶς ἀγορᾶς πού ἀνέφερα προηγουμένως, δηλαδὴ τῆς Μέσης Ἀνατολῆς καὶ Ἀφρικῆς, πρᾶγμα πού θὰ ἀποτελέσῃ ὄφελος καὶ γιὰ τὴν Ε.Ο.Κ. στὶς περιπτώσεις τῆς συνεργασίας ἑλληνικοῦ καὶ εὐρωπαϊκοῦ ἐπιχειρηματικοῦ κεφαλαίου, μὲ σκοπὸ τὴ σύστασι συμμετοχικῶν ἐπιχειρήσεων.

Ε κ τ ο : Θὰ ἐξασφαλισθῆ ἡ συστηματικώτερη βιομηχανικὴ ἐκμετάλλευσι τοῦ ὀρυκτοῦ πλοῦτου καὶ γενικώτερα τῶν ἑλληνικῶν πρώτων ὑλῶν, πού σήμερα, κατὰ μέγα μέρος, ἐξάγονται στὸ ἐξωτερικὸ ἀκατέργαστες.

Ε β δ ο μ ο : Θὰ ἐνισχυθῆ ἡ προστασία τῆς ἐγχωρίου ἀγορᾶς ἀπὸ μονοπωλιακὰς διεισδύσεις, γιὰτὶ ἡ Συνθήκη τῆς Ρώμης ἀναφέρει ρητὰ ὅτι ἕνας ἀπὸ τοὺς βασικοὺς στόχους τῆς Ε.Ο.Κ. εἶναι ἡ ἐξασφάλισι τῶν ἀρχῶν τοῦ ἐλεύθερου ἀνταγωνισμοῦ. Πάνω στὸ πνεῦμα αὐτῆς τῆς γενικῆς ἀρχῆς στηρίζεται ἕνα ὀλόκληρο πλέγμα ἀντιμονοπωλιακῶν κανόνων, πού ἔχουν ἐφαρμοσθῆ μὲ ιδιαίτερη ἀστηρότητα, τόσο ἀπὸ τὴν Ἐπιτροπὴ τῆς Ε.Ο.Κ. ὅσο καὶ ἀπὸ τὸ Κοινοτικὸ Δικαστήριον.

Τέλος, γιὰ τὴν ἀντιμετώπισι τυχόν δυσχερειῶν πού θὰ ἀναφροῦν στὴν πορεία τῶν ἐξελίξεων αὐτῶν, θὰ βοηθήσουν καὶ τὰ ἀρμόδια ὄργανα τῆς Κοινότητος, ὅπως ἡ Εὐρωπαϊκὴ Τράπεζα Ἐπενδύσεων, τὸ Περιφερειακὸ καὶ τὸ Κοινωνικὸ Ταμεῖο. Γιὰ παράδειγμα ἀναφέρω ὅτι, κατόπιν εἰσηγήσεως τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Κοινότητος, ἡ Εὐρωπαϊκὴ Τράπεζα Ἐπενδύσεων μπορεῖ νὰ παρέχῃ χαμηλότοκα δάνεια καὶ ἄλλες διευκολύνσεις γιὰ τὴν πραγματοποιήσι τῶν στόχων τῆς πολιτικῆς βιομηχανικῆς ἀναπτύξεως τῶν χωρῶν-μελῶν. Τέλος, σὲ περιπτώσεις διαρθρωτικῶν δυσχερειῶν, πού ἐμποδίζουν γιὰ μιὰ ὀρισμένη βιομηχανία τὴν ἀντιμετώπισι τοῦ ἀνταγωνισμοῦ μετὰ τὴν κατάργησι τῶν προστατευτικῶν δασμῶν, εἶναι δυνατὸ νὰ ἐπιτραπῆ στὴ χώρα-μέλος νὰ λάβῃ μέτρα γιὰ νὰ στηρίξῃ τὴν ἐν λόγω βιομηχανία. Πρέπει ὅμως νὰ τονισθῆ ὅτι αὐτὸ γίνεται σὲ ἐξαιρετικὰς μόνο περιπτώσεις, γιὰτὶ ἡ θέσι τῆς Ε.Ο.Κ., πού ὑπαγορεύεται καὶ ἀπὸ τὶς γενικὰς ἀρχὰς τῆς θεωρίας τῶν οἰκονομικῶν ἐνώσεων, εἶναι νὰ ἀποφεύγονται οἱ παρεμβάσεις πού ἐμποδίζουν τὸν ἐλεύθερο ἀνταγωνισμό καὶ συντηροῦν μὴ βιώσιμες οἰκονομικὰς μονάδες. Πάντως, αὐτὴ δὲν φαίνεται νὰ εἶναι ἡ περίπτωσι τῆς ἑλληνικῆς βιομηχανίας, δεδομένου ὅτι ἔχουν ἤδη φανῆ τὰ πρῶτα οἰκονομικὰ ἀποτελέσματα ἀπὸ τὴ

βαθμιαία κατάργησι τοῦ προστατευτικοῦ μας τείχους. Ἦδη, οἱ εἰσαγωγικοί μας δασμοὶ σὲ σχέσι μὲ τὴν Κοινότητα ἔχουν καταργηθῆ γιὰ τὰ $\frac{2}{3}$ τῶν εἰσαγομένων βιομηχανικῶν προϊόντων, ἐνῶ γιὰ τὸ ὑπόλοιπο $\frac{1}{3}$ ἔχουν μειωθῆ κατὰ 44%.

ΜΕΤΡΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΣΠΕΥΣΗ ΤΗΣ ΕΝΤΑΞΕΩΣ ΜΑΣ

Ὅπως ἤδη ὑποστήριξα, ἡ ἀπόφασίς νὰ ἐνταχθοῦμε ἀπὸ τώρα στὴν Ε.Ο.Κ. εἶναι ὀρθὴ καὶ μεγάλης σημασίας. Γιατί, ὅπως ἀνέφερα, παρ' ὅλο πὸν θὰ συμμετέχουμε σὲ ὅλα τὰ ὄργανα καὶ στὴ διαμόρφωσι τῆς πολιτικῆς τῆς Κοινῆς Ἀγορᾶς, δὲν θὰ αἰσθανθοῦμε ἀμέσως τὶς ἐπιπτώσεις ἀπὸ τὴν ἔνταξίς μας, λόγω τῆς προβλεπομένης πενταετοῦς περιόδου προσαρμογῆς. Αὐτὸ ὅμως δὲν σημαίνει ὅτι πρέπει νὰ συνεχίσουμε τὴν πορεία τῆς ἀβελτηρίας καὶ ἐφησυχάσεως, πὸν χαρακτήρισε τὴν περίοδο τῆς ἑπταετίας. Πρέπει νὰ μὴ χάσουμε οὔτε λεπτὸ στὴν ἀναπροσαρμογὴ τῆς οἰκονομίας, τῆς διοικήσεως, τῆς παιδείας, τῆς φορολογίας, τῶν θεσμῶν, ἀλλὰ κυρίως τῆς νοοτροπίας μας πρὸς τὰ ἰσχύοντα στὴν Ε.Ο.Κ. Ἀλλοιῶς θὰ κινδυνεύσουν νὰ χειροτερεύσουν οἱ ἰσχύουσες κοινωνικο-οικονομικὲς συνθήκες τῆς χώρας, λόγω τοῦ ὅτι θὰ ὑποστοῦμε τὸν πλήρη ἀνταγωνισμὸ σὲ ὅλους τοὺς τομεῖς τῆς οἰκονομικῆς καὶ κοινωνικῆς μας ζωῆς.

Γι' αὐτὸ θὰ χρειασθοῦν διαρθρωτικὲς μεταβολὲς σὲ εὐρεία κλίμακα καὶ πρέπει νὰ ὀργανωθοῦμε ἀπὸ τώρα συστηματικὰ καὶ ἐπίμονα γιὰ νὰ ἐπιτύχουμε, στὸ βραχύτερο χρονικὸ διάστημα καὶ μὲ τὶς μικρότερες θυσίες, τὶς ἐνδεικνύμενες διαρθρωτικὲς μεταβολές. Ἐκεῖνο πὸν χρειάζεται εἶναι ἓνα οὐσιαστικὸ οἰκονομικὸ πρόγραμμα, πὸν θὰ δώσῃ στὸ θεσμικὸ πλῆγμα τῆς Ἑλλάδος τὴ δυνατότητα νὰ βρεθῆ σὲ στενότερη λειτουργικὴ σχέσι μὲ τοὺς θεσμοὺς τῆς Κοινότητος. Τὸ Κράτος ἄρχισε ἤδη τὸν προγραμματισμὸ γιὰ τὴν ἔνταξι, στὰ πλαίσια τοῦ πενταετοῦς προγράμματος. Αὐτὸ ὅμως δὲν εἶναι ἀρκετό, δεδομένου ὅτι ἡ ἑλληνικὴ οἰκονομία βασίζεται στὴν ἰδιωτικὴ πρωτοβουλία καὶ τὸν ἐλεύθερο ἀνταγωνισμὸ.

Θὰ ἀναφερθῶ τώρα, σὲ γενικὲς γραμμές, στὶς ἀλλαγές πὸν πρέπει νὰ γίνουν στοὺς ἐπὶ μέρους τομεῖς γιὰ νὰ ἀποφύγουμε τοὺς κινδύνους καὶ νὰ φθάσουμε ἀσφαλέστερα στὸ ἐπιθυμητὸ ἀποτέλεσμα.

Στὴ βιομηχανία ἡ μεγαλύτερη προσπάθεια πρέπει νὰ καταβληθῆ ἀπὸ τοὺς ἴδιους τοὺς ἐπιχειρηματίες - φορεῖς. Πρέπει δηλαδὴ οἱ Ἑλληνες ἐπιχειρηματίες νὰ συνειδητοποιήσουν μὲ ρεαλισμὸ, τόλμη καὶ φαντασία, ὅτι πέρασε ἡ ἐποχὴ τῶν ἰσχυρῶν οἰκονομικῶν κινήτρων, τοῦ ὑπέρμετρου προστατευτισμοῦ καὶ τοῦ χαμηλοῦ ἐργατικοῦ κόστους, πὸν τοὺς ἐξασφάλιζαν τὴν εὐκόλη καὶ γρήγορη ἀνάπτυξι. Αὐτὸ βέβαια δὲν σημαίνει ὅτι δὲν θὰ ὑπάρχουν κίνητρα βιομηχανικῆς ἀναπτύξεως. Μόνον πὸν θὰ εἶναι προσαρμοσμένα πρὸς τὸ εἶδος τῶν κινήτρων, τὰ ὁποῖα

ισχύουν στην Κοινότητα¹. Ἐπίσης πρέπει οἱ Ἕλληνες επιχειρηματίες νὰ ἀντιληφθοῦν ἔγκαιρα ὅτι ἔχουν συμφέρον καὶ καθήκον νὰ συνεργασθοῦν μεταξύ τους καὶ μὲ τὸ Κράτος, γιὰ τὴν ἐξασφάλισι τῶν ἐνδεικνυομένων ἀναδιαρθρώσεων τῆς οἰκονομικῆς δομῆς τῆς χώρας, τὴν ἀλλαγὴ τῆς νοοτροπίας πὺν εἶχε διαμορφωθῆ στὰ πλαίσια τῆς κλειστῆς ἀγορᾶς, καὶ παράλληλα τὴν ἐνίσχυσι τοῦ ἐξαγωγικοῦ προσανατολισμοῦ καὶ τῆς ἀνταγωνιστικῆς ἰκανότητος τῆς ἐλληνικῆς οἰκονομίας.

Πρέπει ἀκόμη νὰ ἀλλάξουν σὲ ἐπίπεδο ἐπιχειρήσεως οἱ ὀργανωτικὲς καὶ διοικητικὲς συνθήκες, καθὼς καὶ οἱ συνθήκες ἐμπορίας μὲ ἀντικειμενικὸ σκοπὸ τὴν ἐπίτευξι τοῦ ἀρίστου οἰκονομικοῦ μεγέθους. Μόνον ἔτσι θὰ μπορέσῃ ἡ ἐλληνικὴ βιομηχανία νὰ ἀντιμετωπίσῃ τὸν ἀνταγωνισμό, τόσο τοῦ ἐξωτερικοῦ ὅσο καὶ τοῦ ἐσωτερικοῦ, πὺν μὲ τὴν πάροδο τοῦ χρόνου θὰ γίνεται ὀξύτερος. Ἐπίσης, οἱ ἐπιχειρήσεις πρέπει νὰ προχωρήσουν στὴν κατάστροσι ἐπενδυτικῶν προγραμμάτων μὲ πλήρη ἀνάλυσι τῶν ἐναλλακτικῶν δυνατοτήτων ἀποδόσεως κάθε σχεδίου καὶ νὰ παύσουν νὰ στηρίζονται γιὰ τὴ χρηματοδότησι τῶν ἐπενδύσεῶν τους κυρίως στὴν τραπεζικὴ πίστι.

Τέλος, στὸν τομέα τῆς περιφερειακῆς ἀναπτύξεως θὰ πρέπει νὰ γίνῃ ἀποκέντρωσι τῆς ἐλληνικῆς βιομηχανίας, μὲ κριτήριο τὴν ἐπιτόπια ἐκμετάλλευσι τῶν φυσικῶν πόρων (ὄρυκτοῦ πλούτου, πλεονάζοντος ἐργατικοῦ δυναμικοῦ) καὶ τῆς εἰδικῆς γεωγραφικῆς θέσεως κάθε περιοχῆς. Εἰδικώτερα, ἡ βιομηχανικὴ καὶ βιοτεχνικὴ ἀνάπτυξι τῆς Ἑλλάδος πρέπει νὰ γίνῃ ἐπὶ πολυπεριφερειακῆς βάσεως, ἀντὶ τῆς διπολικῆς (μὲ πόλους τίς περιφέρειες Πρωτευούσης καὶ Θεσσαλονίκης), πὺν ἀποτελεῖ, πρὸς τὸ παρόν, τὴ βιομηχανικὴ μας πραγματικότητα. Ἐτσι μόνον θὰ ἀποτραπῆ ἡ πληθυσμιακὴ ἀποφίλωσι τῆς ἐπαρχίας, πὺν θὰ ἐπιταθῆ ἀπὸ τὴν περαιτέρω ἔξοδο τοῦ ἀγροτικοῦ πληθυσμοῦ πρὸς τὴ βιομηχανία. Γι' αὐτὸ τὸ σκοπὸ πρέπει νὰ γίνον χωροταξικὰ σχέδια καὶ παράλληλα νὰ χορηγηθοῦν κίνητρα πολιτιστικῆς καὶ κοινωνικῆς ἀναπτύξεως στίς περιοχὲς πὺν θὰ ἐπιλεγοῦν γιὰ τὴ βιομηχανικὴ ἀποκέντρωσι.

Γιὰ νὰ γίνον ὅμως ὅλα αὐτὰ, προϋποτίθεται ὅτι οἱ Ἕλληνες επιχειρηματίες καὶ ἐργαζόμενοι θὰ συνειδητοποιήσουν ὅτι εἶναι ἐπιτακτικὴ ἀνάγκη ἡ ἔνταξι μας στὴν Ε.Ο.Κ. Γιατί, ὅπως τόμισα, λόγῳ τοῦ μικροῦ μεγέθους τῆς ἐλληνικῆς ἀγορᾶς, ἀποκλείεται ἡ ἐσωστρεφῆς οἰκονομικὴ ἀνάπτυξι, ἰδίως στὸν τομέα τῆς βιο-

1. Αὐτὸ ἄλλωστε ἀποτελεῖ καὶ αἶτημα τῶν Ἑλλήνων βιομηχάνων, ὅπως ρητὰ τονίσθηκε σὲ πρόσφατη συνέντευξι τύπου τοῦ προέδρου τοῦ Συνδέσμου Ἑλλήνων Βιομηχάνων, δηλαδὴ ὅτι ἡ ἐλληνικὴ βιομηχανία δὲν ζητᾷ προνόμια. Ἀπλῶς, ζητᾷ ἀπὸ τὸ κράτος συγκριτικὰ τὴν ἴδια μεταχείρισι πὺν ἔχον οἱ βιομηχανικοὶ τομεῖς τῆς Ε.Ο.Κ. ἀπὸ τὰ κράτη - μέλη της.

μηχανίας. Μὲ τὴν εἴσοδό μας στὴν Κοινὴ Ἀγορά, θὰ ἀποκτήσουμε εὐρὸ οἰκονομικὸ χῶρο καὶ αὐτὸ θὰ μᾶς ἐπιτρέψῃ νὰ προχωρήσουμε σὲ μεγάλα βιομηχανικὰ συγκροτήματα, πὸν θὰ μᾶς ἐξασφαλίζουν τὰ πλεονεκτήματα τῶν οἰκονομιῶν κλίματος καὶ τὶς ἄλλες εὐνοϊκὰς συνθήκας πού, ὅπως ἀνέπτυξα στὸ περὶ βιομηχανίας μέρος, δὲν ἀπολαμβάνουν οἱ μικρὲς ἐπιχειρήσεις. Σὲ ὁρισμένους τουλάχιστον ἀπὸ αὐτὰς τὶς περιπτώσεις (ὅπως στὶς περιπτώσεις τῶν συμμετοχικῶν ἐπιχειρήσεων), ἡ συννεργασία σὲ ἐπίπεδο ἐπιχειρήσεως μὲ τὶς χῶρες τῆς Κοινῆς Ἀγορᾶς θὰ εἶναι χρήσιμη. Στὸν ἐξωστρεφεῖ προσανατολισμὸ τῆς ἢ ἐλληνικῆς βιομηχανίας πρέπει νὰ ἔχη σὰν πρότυπο μικρὲς βιομηχανικὲς χῶρες, ὅπως εἶναι ἡ Ὁλλανδία, τὸ Βέλγιο καὶ ἡ Σουηδία, οἱ ὁποῖες, ἂν καὶ ἔχουν περιορισμένο ἔδαφος καὶ πληθυσμὸ, ἐν τούτοις ἔγιναν ἰσχυρὰ βιομηχανικὰ κράτη, ἀκριβῶς γιατί ἡ βιομηχανικὴ τους ἀνάπτυξι βασίστηκε στὰ κριτήρια πὸν ἀνέφερα πρὸ πάνω.

Τέλος, στὶς περιπτώσεις ἐκεῖνες ὅπου ἡ ἰδιωτικὴ πρωτοβουλία δὲν ὑπεισέργεται, εἴτε γιατί δὲν διαθέτει τὰ ἀναγκαῖα κεφάλαια, εἴτε γιατί διστάζει νὰ ἀναλάβῃ τὸν ἐπιχειρηματικὸ κίνδυνον, εἴτε, τέλος, γιατί τὰ ἔξοδα τῶν τεχνικο-οικονομικῶν μελετῶν τῶν βιομηχανικῶν ἔργων εἶναι μεγάλα καὶ δὲν εἶναι διατεθειμένη νὰ τὰ καλύψῃ, θὰ ἀναπτύξουν δραστηριότητα ἢ E.T.B.A. καὶ ἡ νεοσυσταθεῖσα κοινοπραξία τῶν Τραπεζῶν Ἐπενδύσεων, κατὰ τρόπον ὅμως πὸν δὲν θὰ εἶναι ἀνταγωνιστικός, ἀλλὰ συμπληρωματικὸς τῆς ἰδιωτικῆς πρωτοβουλίας.

Ἕνας ἄλλος τομεὺς πὸν χρειάζεται ἐκσυγχρονισμὸ εἶναι ἡ βιοτεχνία. Θὰ πρέπει γι' αὐτὸ τὸ λόγο νὰ συσταθῇ εἰδικὸς ὀργανισμὸς, ὁ ὁποῖος θὰ ἀναλάβῃ τὴ διακίνησι καὶ ἐμπορία τῶν προϊόντων. Ὁ ὀργανισμὸς αὐτὸς θὰ δέχεται παραγγελίες ἀπὸ τὸ ἐξωτερικὸ καὶ θὰ τὶς μοιράζῃ στὶς βιοτεχνίες, κατόπιν δέ, θὰ ἐξάγῃ γιὰ λογαριασμὸ τους τὰ προϊόντα τους στὸ ἐξωτερικὸ. Γιατί, ἂν ἡ ἐμπορία εἶναι δύσκολη γιὰ τὴ βιομηχανία, εἶναι σχεδὸν ἀδύνατη γιὰ τὴ μεμονωμένη βιοτεχνικὴ ἐπιχείρησι. Μὲ τὸν ὀργανισμὸ αὐτό, ἡ βιοτεχνία θὰ ἀποκτήσῃ στὸν τομέα τῆς ἐμπορίας τὰ πλεονεκτήματα τῶν μεγάλων βιομηχανιῶν

Ὅσον ἀφορᾷ τὴ γεωργία, οὐσιώδη ρόλο πρέπει, ὅπως ἀνέφερα, νὰ παίξουν οἱ γεωργικοὶ συνεταιρισμοὶ καὶ ἡ Ἀγροτικὴ Τράπεζα, γιὰ νὰ πραγματοποιηθοῦν ὅλες ἐκεῖνες οἱ διαρθρωτικὲς μεταβολὲς καὶ βελτιώσεις, πὸν εἶναι ἀπαραίτητες γιὰ τὴν αὔξησι τῆς παραγωγικότητος. Στὰ πλαίσια τοῦ προγραμματισμοῦ τῆς γεωργίας, ἰδιαίτερη ἔμφασι πρέπει νὰ δοθῇ στὴ συστηματοποίηση τῶν καλλιεργειῶν συλλογικῆς μορφῆς, ἐνῶ γιὰ τὸ συντονισμὸ τῆς ἐκμηχανίσεώς της, σκόπιμη εἶναι ἡ δημιουργία εἰδικοῦ ὀργανισμοῦ πὸν θὰ ἀναλάβῃ τὴν προμήθεια τοῦ κατάλληλου μηχανικοῦ ἐξοπλισμοῦ, ἀνάλογα μὲ τὴν ἰσχύουσα σὲ κάθε καλλιέργεια ἀρίστη σχέσι μεταξὺ κεφαλαίου καὶ τῶν ἄλλων παραγωγικῶν συντελεστῶν.

Ἐπίσης, θὰ πρέπει νὰ προωθηθῆ γρήγορα εἰδικὴ μελέτη τῶν προγραμμάτων ἀναδιαρθρώσεως τῆς γεωργίας, ἔτσι ὥστε νὰ μπορέσουν νὰ χρηματοδοτηθοῦν ἀπὸ τὸ Εἰδικὸ Εὐρωπαϊκὸ Ταμεῖο, στὰ πλαίσια τῆς κοινῆς ἀγροτικῆς πολιτικῆς τῆς Ε.Ο.Κ. Πρέπει ἐπίσης νὰ τονίσω ὅτι οἱ ποιοτικὲς προδιαγραφές, πὸν ἰσχύουν γιὰ τὶς μεταξὺ χωρῶν συναλλαγές στὴν Ε.Ο.Κ., ἰσχύουν καὶ γιὰ τὴ διακίνησι ἀγροτικῶν προϊόντων στὸ ἐσωτερικὸ κάθε χώρας. Πρέπει νὰ προσέξουμε ἰδιαίτερα αὐτὸ τὸ σημεῖο στὸν τομέα τῆς ἑναρμόνισεως τῆς γεωργίας μας πρὸς τὴ γεωργία τῆς Κοινότητος. Τέλος, παράλληλα μὲ τὴν ἴδρυσιν γεωργικῶν βιομηχανιῶν, θὰ πρέπει νὰ ἰδρυθοῦν στὶς γεωργικὲς περιοχὲς βιοτεχνικὲς μονάδες, πὸν θὰ εἶναι συμπληρωματικὲς πηγές εἰσοδήματος καὶ ἀπασχολήσεως στοὺς ἀγρότες. Ἡδὴ ὑπάρχει ἡ ἀπαραίτητη παράδοσι σ' αὐτὸν τὸν τομέα, δεδομένου ὅτι ἡ ἑλληνικὴ βιοτεχνία καὶ οἰκοτεχνία ἀνθῆσαν πολὺ πρὶν ἀπὸ τὴ μαζικὴ ἔξοδο τοῦ ἀγροτικοῦ πληθυσμοῦ στὴ βιομηχανία.

Συνοψίζοντας, πρέπει νὰ τονίσω ὅτι ὅλοι οἱ τομεῖς (βιομηχανία, γεωργία, διοίκησι, κλπ.), οἱ κοινωνικὲς τάξεις καὶ οἱ θεσμοί, θὰ ἐπηρεασθοῦν ἀπὸ τὴν ἔνταξιν τῆς χώρας στὴν Ε.Ο.Κ. Ἡ προσαρμογὴ τους πρὸς τὰ ἰσχύοντα στὶς χώρες τῆς Κοινότητος προϋποθέτει μιὰ πραγματικὴ ἐπανάστασιν στοὺς διοικητικὸν μηχανισμοὺς τοῦ κράτους, τῶν τραπεζῶν, τῶν δημοσίων ἐπιχειρήσεων, ἀλλὰ καὶ στὶς ὀργανωτικὲς μεθόδους τῶν περισσοτέρων ἰδιωτικῶν οικονομικῶν μονάδων. Ἐκτὸς τῶν ἄλλων, πρέπει νὰ ἀναμορφωθῆ καὶ τὸ φορολογικὸ μας σύστημα (εἰσαγωγὴ φόρου προστιθεμένης ἀξίας), ἐνῶ εἶναι ἀναγκαῖα ἡ ἑναρμόνισιν τῆς νομοθεσίας μας στὸν τομέα τοῦ ἀνταγωνισμοῦ καὶ τῶν μονοπωλίων, στὶς μεταφορές, στοὺς κανόνες ἐλεύθερης διακινήσεως προσώπων, ἀγαθῶν καὶ ὑπηρεσιῶν, στὴν ἐνεργειακὴ πολιτικὴ, κλπ.

Ὅλα αὐτὰ πιστεύω πὸς θὰ πραγματοποιηθοῦν καὶ στηρίζω τὴν αἰσιοδοξίαν μου αὐτὴ στὴν ἰκανότητά προσαρμογῆς τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ.

Π Α Ι Δ Ε Ι Α

Στὴ βᾶσιν ὅμως ὄλων αὐτῶν τῶν μεταβολῶν πὸν εἶναι ἀναγκαῖο νὰ συντελεσθοῦν, βρίσκεται ἡ παιδεία, ὁ ἐκσυγχρονισμὸς τῆς ὁποίας ἀποτελεῖ προϋπόθεσιν καὶ συνισταμένην τῆς ἀναδιαρθρώσεως τῶν ὑπολοίπων κοινωνικο-οικονομικῶν συνθηκῶν. Ἐτσι, ἐπιτακτικὴ προβάλλει ἡ ἀνάγκη γιὰ «ἐπενδύσεις σὲ ἀνθρώπινον κεφάλαιον», γιὰτὶ αὐτὸ ἀποτελεῖ παραγωγικὸ συντελεστή, σπουδαιότερο ἀπὸ τὸ ὕλικὸ κεφάλαιον.

Οἱ δαπάνες γιὰ τὴν παιδείαν πρέπει νὰ αὐξηθοῦν σημαντικὰ, ἐνῶ συγχρόνως

τὸ ἐκπαιδευτικὸ μας σύστημα πρέπει νὰ ἀναπροσανατολισθῆ ποιοτικά, σύμφωνα μὲ τὶς σύγχρονες ἐπιταγές. Πρέπει δηλαδὴ νὰ ἐνισχύσουμε τὴν τεχνικὴ καὶ ἐπαγγελματικὴ ἐκπαίδευσι, ἢ ὁποία, πρὸς τὸ παρὸν, στηρίζεται σχεδὸν ἀποκλειστικὰ στὴν ἰδιωτικὴ πρωτοβουλία καὶ εἶναι ποσοτικὰ καὶ ποιοτικὰ ἀνεπαρκής. Ὁ ἐπαγγελματικὸς προσανατολισμὸς πρέπει νὰ ξεκινήσῃ ἀπὸ τὶς βαθμίδες τῆς κατωτέρας καὶ μέσης ἐκπαίδευσως, ἐνῶ παράλληλα πρέπει νὰ περιορισθῆ ὁ κλασικισμὸς ποὺ διαπνέει ὁλόκληρο τὸ ἐκπαιδευτικὸ μας σύστημα. Τέλος, στὴν ἀνωτάτη παιδεία πρέπει νὰ καταβληθῆ προσπάθεια τονώσεως καὶ ἐκσυγχρονισμοῦ τῶν τεχνικῶν ἐπιστημῶν. Δὲν ὑποστηρίζω βέβαια ὅτι στὴ χώρα τῆς κλασικῆς παραδόσεως πρέπει νὰ θυσιασθῆ ἡ κλασικὴ μας κληρονομιά στὸ βωμὸ τῆς οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως, ἀλλὰ ὅτι δὲν πρέπει νὰ παραμεληθῆ, ἔστω καὶ στὸ ἐλάχιστο, ἡ καθολικὴ ἀνάπτυξι τῆς τεχνικῆς καὶ ἐπαγγελματικῆς ἐκπαίδευσως σὲ ὅλες τὶς βαθμίδες καὶ στὸ σύνολο τοῦ πληθυσμοῦ. Γιατὶ ὁ ἐκσυγχρονισμὸς τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ μας συστήματος θὰ ἀποτελέσῃ τὸ θεμέλιο λίθο γιὰ μιὰ ταχύτερη καὶ ἰσόρροπη οἰκονομικὴ ἀνάπτυξι.

Γιὰ τὴ δημιουργία ἐνὸς ὕγιονος συστήματος τεχνικο-επαγγελματικῆς ἐκπαίδευσως πρέπει ἡ τεχνικὴ ἐκπαίδευσι νὰ εἶναι :

Π ρ ὠ τ ο : Μαζικὴ, νὰ ἀγκαλιάζῃ δηλαδὴ τὸ σύνολο τοῦ ἀνηλίκου πληθυσμοῦ τῆς χώρας, τόσο τοῦ ἀστικοῦ ὅσο καὶ τοῦ ἀγροτικοῦ,

Δ ε ὕ τ ε ρ ο : Ὑποχρεωτικὴ,

Τ ρ ί τ ο : Νὰ παρέχεται τελείως δωρεάν, καὶ

Τ έ τ α ρ τ ο : Νὰ βοηθᾶ οὐσιαστικὰ στὸν ἐπαγγελματικὸ προσανατολισμὸ τῶν νέων.

Παράλληλα, πρέπει νὰ λειτουργήσουν σχολές καταρτίσεως τοῦ διδακτικοῦ προσωπικοῦ τῶν τεχνικῶν σχολῶν.

Τὰ προβλήματα τῆς ἀνωτάτης παιδείας εἶναι γνωστὰ καὶ ἀφοροῦν, ἀφ' ἐνὸς μὲν τὸν ἐκσυγχρονισμὸ τῶν ὑφισταμένων σχολῶν τοῦ πολυτεχνικοῦ κύκλου καὶ ἀφ' ἑτέρου τὴ δημιουργία νέων ἀνωτάτων πολυτεχνικῶν καὶ οἰκονομικῶν σχολῶν.

Τέλος, γιὰ τὴ βελτίωσι τῆς ἀποδοτικότητος τῆς δημοσίας διοικήσεως, θὰ πρέπει νὰ γίνῃ ἀναμόρφωσι τῶν ὑπαρχουσῶν ἀνωτάτων σχολῶν, καὶ νὰ ἐπιδιωχθῆ ἡ ἐπιμόρφωσι τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων σὲ εἰδικές σχολές.

Τὸ Κράτος ἔχει ἤδη καταρτίσει ἓνα πρῶτο πρόγραμμα γιὰ τοὺς σκοποὺς αὐτοὺς, ποὺ ἐλπίζω νὰ συμπληρωθῆ, ὥστε νὰ καλύψῃ τὶς διαγραφόμενες μὲ τὴν ἔνταξι μας μελλοντικὲς ἀνάγκες.

Ε Π Ι Λ Ο Γ Ο Σ

Ἐκ τῶν ὅσων ἀνέπτυξα, προκρίπτει ὅτι ἡ ἔνταξις μας στὴν Ε.Ο.Κ. πρόκειται νὰ ἀπασχολήσῃ τὴν δημόσια ζωὴ τοῦ τόπου καὶ τὸν καθένα χωριστὰ στὰ ἐπόμενα χρόνια.

Πρέπει λοιπὸν νὰ προετοιμαστοῦμε ἀμέσως, γιὰ νὰ ἀντιμετωπίσουμε τὴν πολυδαίδαλη καὶ αὐστηρὴ διαδικασία διαπραγματεύσεων, οἱ ὁποῖες δὲν πρόκειται νὰ λήξουν μὲ τὴν ὑπογραφή τῆς συμφωνίας ἐντάξεως. Ἡ ζωὴ, ἡ ἐξέλιξις καὶ ἡ ἀνάπτυξις τῆς Εὐρωπαϊκῆς Κοινότητος βασίζονται σὲ μιὰ διαρκῆ διαδικασία διαπραγματεύσεων, πὸν ἂν δὲν δίνουσαν πάντοτε γρήγορες καὶ θεαματικὰς λύσεις, ἀποτελοῦν πάντως τὴ μόνον πρακτικὴ ὁδὸ γιὰ τὴν πραγματοποίησιν τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἑνώσεως, ἔτσι ὥστε νὰ ἰκανοποιῦνται οἱ ἐπιδιώξεις τῶν λαῶν ὅλων τῶν μετεχουσῶν χωρῶν κατὰ τρόπο ἰσορροπο καὶ νὰ ἐξασφαλίξῃται ἡ σταθερότης καὶ βιωσιμότης τοῦ οἰκοδομήματος. Οἱ διαπραγματεύσεις δὲν πρόκειται μὲ κανένα τρόπο νὰ εἶναι γενικὲς καὶ νεφελώδεις. Ἀντίθετα, θὰ εἶναι λεπτομερεῖς καὶ ἐξονυχιστικὲς, βασισμένες πάντοτε σὲ στοιχεῖα πραγματικὰ καὶ κριτήρια πολιτικῆς, τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ εἴμαστε ἔτοιμοι σὲ κάθε στιγμὴ νὰ ἀξιολογήσουμε.

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀναπροσαρμογὴν καὶ τὸν ἐκσυγχρονισμό τῆς οἰκονομίας καὶ τῶν κοινωνικῶν μας θεσμῶν, ἀνέπτυξα ἤδη διεξοδικὰ τὸ θέμα. Ἐφιστῶ ὅμως πάλι τὴν προσοχήν, τόσο τοῦ Κράτους ὅσο καὶ τῶν παραγωγικῶν τάξεων, στὸν τομέα αὐτό. Γιατί, ὅπως εἶναι γνωστό, ἡ χώρα μας δὲν πάσχει ἀπὸ ἔλλειψιν παραγωγικοῦ καὶ ἀνθρώπινου δυναμικοῦ, ἀλλὰ ἀπὸ ἔλλειψιν πνεύματος ὀργανώσεως καὶ αὐτοπειθαρχίας. Μόνον μὲ τὴν κατάλληλη ὀργάνωσιν θὰ καταφέρουμε νὰ μεγιστοποιήσουμε τὰ ὀφέλη καὶ νὰ ἐλαχιστοποιήσουμε τὶς τυχόν δυσμενεῖς ἐπιπτώσεις ἀπὸ τὴν ἔνταξιν μας στὴν Ε.Ο.Κ. Καὶ πρέπει ὅλοι νὰ συνειδητοποιήσουμε ὅτι στὴν παρούσα κρίσιμη φάσιν τῆς ἱστορίας μας, εἶναι ἐθνικὴ ἐπιταγὴ ἡ δημιουργία μιᾶς ὑγιοῦς καὶ ἰσχυρῆς οἰκονομίας στὰ πλαίσια τῶν ἐλευθέρων δημοκρατικῶν θεσμῶν, στοὺς ὁποίους εἶναι ἀφοσιωμένος ὁ ἑλληνικὸς λαός.

S U M M A R Y

Greece desires to become a full member of the European Economic Community, not only in order to benefit from the advantages of economic unification but mainly because she wants to be part of the broader political and economic alliance that the Community will eventually turn into.

Over the past 15 years, the Greek economy has displayed considerable dynamism and substantial progress, not predicted at the negotiations for the association of Greece with the EEC in 1961.

Although the accession of Greece will entail certain difficulties for the EEC, they can be overcome, considering the dynamism of her economy and the ability of her people to adapt to new conditions.

On the other hand, Greece has certain features, from which the Community can benefit :

First, a wide variety of largely unexploited minerals and ores.

Second, a geographic position lending itself to the establishment of industrial and other firms aimed at penetrating the Middle East and African markets.

Third, a huge Greek-owned merchant fleet of 48 million grt, or about 65 per cent of total tonnage owned by the Nine.

Fourth, geographic proximity to the oil-producing countries of the Middle East. Greece can thus serve as a bridge between the Community and the Middle East, particularly the Arab countries, with which she has maintained close ties for several centuries.

Greece's advantages from her accession to the EEC will be :

a) Political : Greece, with 8.6, 3.5 and 1.7 per cent respectively of the territory, population and GNP of the Nine, will take part on an equal footing with other members in formulating common policies.

b) Economic : Greece will have the opportunity to make use of all the facilities ensured by the Community for its members. After accession, she will be able to benefit from the Community's Funds, without burdening them excessively.

Greek agriculture will benefit significantly from the country's accession to the EEC, perhaps more than any other productive activity. To eliminate the weaknesses of this sector — low productivity combined

with small and highly fragmented farm holdings — Greece will be helped by the Community's common agricultural policy.

Greek industry, which has grown dynamically in recent years, will be given an additional incentive to develop and penetrate further into this enormous market of about 260 million people. This will enhance the export orientation of Greek industrial production, which is imperative for further industrial expansion.

No time must be lost in taking steps to avert adverse effects from keen competition in every aspect of our national life.

In industry, the various incentives must be brought in line with those employed in the Community; organisational, administrative and marketing methods and procedures must be changed at the level of individual firms so that they can attain optimum size; and industrial development must be promoted on a multiregional basis.

In the handicraft sector, it is necessary to set up a special organisation to assume responsibility for handling and marketing handicraft products.

In the agricultural sector, particular emphasis must be laid on farmer co-operatives, collective farming and mechanisation. Programmes for restructuring agriculture must be speeded up, so that they can be financed under the Community's common agricultural policy. Along with the establishment of factories for processing farm products, it will be necessary in rural areas to set up handicraft firms to provide farmers with a supplementary source of income and employment.

However, education and investment in «human capital» lie at the root of all the changes that have to be carried out in every aspect of our economic and social life so as to maximise the benefits from our accession to the EEC.
